

Udskriftsdato: 15. december 2025

2021/1 LSF 78 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om pas til danske statsborgere m.v. (Styrket indsats mod seksuelle overgreb mod børn og styrket rådgivning til ofre for seksuelle overgreb)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2021-731-0089

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om pas til danske statsborgere m.v.

(Styrket indsats mod seksuelle overgreb mod børn og styrket rådgivning til ofre for seksuelle overgreb)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1851 af 20. september 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 216, stk. 2, ændres »der« til: »som«.

2. I § 216, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»På samme måde straffes den, som er fyldt 22 år og har samleje med et barn under 15 år.«

3. I § 222, stk. 1, ændres »som« til: »der«.

4. I § 222, stk. 2, ændres »ved brug af tvang« til: »ved brug af enten tvang«.

5. I § 222, stk. 3, ændres »ved udnyttelse af« til: »ved at udnytte«.

6. Efter § 235 indsættes:

»§ 235 a. Den, som fremstiller, sælger eller på anden måde overdrager en dukke, som fremstår som et barn, og som er konstrueret med et seksuelt formål for øje, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. Den, som besidder en dukke som nævnt i stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.«

7. I § 236, stk. 1, nr. 3, udgår »eller«.

8. I § 236, stk. 1, nr. 4, ændres »(kontaktforbud).« til: »(kontaktforbud), eller«.

9. I § 236, stk. 1, indsættes som nr. 5:

»5) at udrejse (udrejseforbud).«

10. I § 236, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»Politiet kan under særlige omstændigheder skriftligt meddele tilladelse til, at en person, der er meddelt forbud efter stk. 1, nr. 5, kan foretage en specifik rejse.«

11. I § 236, stk. 3, indsættes efter »Forbud«: »efter stk. 1, nr. 1-4,«.

12. I § 236 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Forbud efter stk. 1, nr. 5, kan gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed i udlandet, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

13. I § 236, stk. 4, 1. pkt., der bliver stk. 5, 1. pkt., indsættes efter »indtil videre«: », jf. dog stk. 6«.

14. I § 236 indsættes efter stk. 4, der bliver stk. 5, som nyt stykke:

»Stk. 6. Forbud efter stk. 1, nr. 5, gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom. Ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter forlænges forbuddet tilsvarende.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 7 og 8.

15. I § 236 indsættes efter stk. 6, der bliver stk. 8, som nyt stykke:

»Stk. 9. Når et forbud er givet efter stk. 1, nr. 5, kan den dømte efter 1 års forløb regnet fra løsladelse eller udskrivning forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker tidligere. § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Hvis afgørelsen går ud på, at forbuddet helt eller delvist opretholdes, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst efter 1 års forløb.«

Stk. 7-12 bliver herefter stk. 10-15.

16. I § 236, stk. 8, 1. pkt., der bliver stk. 11, 1. pkt., indsættes efter »stk. 1«: », nr. 1-4«.

17. I § 236, stk. 9, der bliver stk. 12, ændres »stk. 8« til: »stk. 11«.

18. I § 236, stk. 11, 1. pkt., der bliver stk. 14, 1. pkt., ændres »stk. 10« til: »stk. 13«, og i 2. pkt., ændres »stk. 12, nr. 3« til: »stk. 15, nr. 3«.

19. I § 236, stk. 12, nr. 1, der bliver stk. 15, nr. 1, ændres »stk. 8« til: »stk. 11«.

20. Tre steder i § 236, stk. 12, der bliver stk. 15, ændres »stk. 10« til: »stk. 13«.

21. I § 236, stk. 12, nr. 4, der bliver stk. 15, nr. 4, ændres »stk. 8 og« til: »stk. 11,«.

22. I § 236, stk. 12, der bliver stk. 15, indsættes efter nr. 4 som nyt nummer:

»5) tilladelser efter stk. 2, 3. pkt., herunder om indgivelse af ansøgning, vilkår for tilladelser og tilbagekaldelse af tilladelser, og«.

Nr. 5 bliver herefter nr. 6.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 334, stk. 4, indsættes som 4. pkt.:

»Har den beskikkede advokat haft en samtale med forurettede i medfør af § 741 c, stk. 4, 3. pkt., fastsættes et samlet salær og godtgørelse i umiddelbar forlængelse af samtalens afholdelse.«

2. Efter § 334 indsættes:

»§ 334 a. Der tilkommer den advokat, som forud for eventuel anmeldelse til politiet vejleder forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens §§ 210 eller 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, eller § 232, et salær og eventuel godtgørelse, jf. § 741 a, stk. 4.

Stk. 2. Salær og eventuel godtgørelse fastsættes af retten i den kreds, hvor forbrydelsen er begået. Hvis der er fastsat takster efter § 334, stk. 7, fastsættes salæret på baggrund af disse. Fastsættelsen af salær og eventuel godtgørelse sker ved særskilt beslutning, når retten har modtaget oplysninger om samtalens varighed og indhold. § 334, stk. 5 og 6, finder tilsvarende anvendelse. Hvis advokaten efterfølgende beskikkes som advokat for den forurettede, fastsættes et samlet salær og godtgørelse ved særskilt beslutning samtidig med sagens eller retshandlingens afslutning, jf. § 334, stk. 4.«

3. I § 389, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »334, stk. 4,«: »og § 334 a, stk. 2,«.

4. I § 741 a indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. I sager om overtrædelse af straffelovens §§ 210 eller 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, eller § 232 har den forurettede ret til en vederlagsfri samtale med en advokat forud for eventuel anmeldelse til politiet.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

5. I § 741 c, stk. 4, indsættes som 3. pkt.:

»I sager om overtrædelse af straffelovens §§ 210 eller 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, eller § 232 har den forurettede ret til en vederlagsfri samtale med den beskikkede advokat efter sagens eller retshandlingens afslutning.«

6. I § 799, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 192 b, stk. 1-3,«: »§ 235,«.

§ 3

I lov om pas til danske statsborgere m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 76 af 19. januar 2017, som ændret ved § 2 i lov nr. 1542 af 18. december 2018, § 2 i lov nr. 167 af 29. februar 2020, § 4 i lov nr. 124 af 30. januar 2021 og § 2 i lov nr. 415 af 13. marts 2021, foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 b indsættes:

»§ 2 c. Politiet skal nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, hvis den pågældende er idømt et udrejseforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5. Inddragelsen sker for en periode, der svarer til perioden for udrejseforbuddet. Politiets afgørelse om at nægte at udstede et pas kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Politiet kan udstede provisorisk pas til en person, der er meddelt tilladelse efter straffelovens § 236, stk. 2, 3. pkt.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. marts 2022.

§ 5

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens § 3 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Ændring af straffelovens § 216, stk. 2, om samleje med et barn

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2. Skærpelse af straffen for andre seksuelle overgreb end samleje begået mod børn under 15 år

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.3. Forbud mod sexdukker, der fremstår som børn

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

2.3.3. Den foreslåede ordning

2.4. Mulighed for at give udrejseforbud til personer, der er dømt for seksualforbrydelser begået mod børn

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

2.4.3. Den foreslåede ordning

2.5. Politiets mulighed for inddragelse af pas og udstedelse af provisorisk pas

2.5.1. Gældende ret

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

2.5.3. Den foreslåede ordning

2.6. Politiets mulighed for hemmelig ransagning i sager om besiddelse og udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn

2.6.1. Gældende ret

2.6.2. Justitsministeriets overvejelser

2.6.3. Den foreslåede ordning

2.7. Styrket rådgivning til ofre for seksuelle overgreb

2.7.1. Gældende ret

2.7.2. Justitsministeriets overvejelser

2.7.3. Den foreslåede ordning

3. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

3.1. Udrejseforbud og inddragelse af pas

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Klimamæssige konsekvenser

8. Natur- og miljømæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

9.1. Udrejseforbud og inddragelse af pas

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v

11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Seksuelle overgreb udgør en grov krænkelse af den seksuelle selvbestemmelsesret og kan have langvarige og negative konsekvenser for forurettedes fysiske og psykiske velbefindende. Det gælder særligt i sager, hvor den forurettede er et barn, uanset om overgrebet er sket i form af et samleje med barnet eller i form af andre seksuelle overgreb end samleje.

Med udspillet ”Værn mod voksne der krænker børn”, som blev lanceret den 17. maj 2021, præsenterede regeringen (Socialdemokratiet) 9 initiativer, der skal sikre, at vi som samfund bliver bedre til at forebygge, afsløre og efterforske seksuelle krænkelser. Samtidig skal dem, der krænker, i højere grad mødes med konsekvenser. Med lovforslaget gennemføres 5 af disse initiativer.

Lovforslaget indeholder således for det første et forslag om at ændre straffelovens § 216, stk. 2 (hvorefter samleje med barn under 12 år straffes som voldtægt), så der fremover også pr. definition vil være tale om voldtægt i en situation, hvor forurettede er under 15 år, og gerningspersonen er fyldt 22 år.

Det foreslås for det andet at forhøje straffen for andre seksuelle overgreb end samleje begået mod børn med 50 pct. i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene for sådanne overtrædelser.

For det tredje foreslås det at indføre et forbud mod sexdukker, der fremstår som børn. Det foreslås i den forbindelse, at overtrædelse af forbuddet straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år, hvis der er tale om fremstilling, overdragelse eller salg af en sådan dukke, og bøde eller fængsel indtil 1 år, hvis der er tale om besiddelse af en sådan dukke. Der lægges i den forbindelse op til, at en dom for overtrædelse af forbuddet vil blive anført på den pågældendes børneattest.

Lovforslaget indeholder for det fjerde et forslag om, at domstolene kan træffe afgørelse om udrejseforbud

til personer, der dømmes for seksuelle overgreb. Udrejseforbuddet foreslås suppleret af, at politiet skal inddrage den dømtes pas eller andet rejsedokument.

Det foreslås for det femte at udvide retsplejelovens § 799, stk. 1, om hemmelig ransagning til også at omfatte sager om overtrædelse af straffelovens § 235 om besiddelse og udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn. På den måde sikres politiet en bedre mulighed for at få adgang til bevismaterialet i denne type af sager, før gerningspersonerne beskytter det med avancerede adgangskoder eller kryptering.

Som led i aftalen om finansloven for 2021 blev regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet enige om, at forurettede i sager om seksuelle overgreb skal have bedre støtte og vejledning gennem retssystemet.

I forlængelse heraf har aftalepartierne indgået en aftale om, at forurettede skal have ret til at tale med en bistandsadvokat forud for eventuel anmeldelse til politiet samt have mulighed for at få en opfølgende samtale med den beskikkede advokat efter eventuel domsafsigelse.

Med lovforslaget gennemføres de dele af aftalen, som forudsætter lovændringer.

Lovforslaget indeholder derfor et forslag om, at der indføres en ny bestemmelse i retsplejeloven, hvorefter forurettede i sager om seksuelle overgreb kan modtage vederlagsfri bistand fra en advokat forud for eventuel anmeldelse af overgrebet til politiet.

I tilknytning til dette indeholder lovforslaget et forslag om, at advokaten har ret til salær for den afholdte samtale og eventuel godtgørelse i forbindelse hermed, og at advokaten i den forbindelse skal indsende konkret dokumentation for samtalens varighed og indhold.

Det foreslås derudover, at den nuværende bestemmelse i retsplejelovens § 741 c, stk. 4, udvides, så forurettede i sager om seksuelle overgreb får mulighed for at få en opfølgende samtale med den beskikkede advokat efter sagens eller retshandlingens afslutning.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Ændring af straffelovens § 216, stk. 2, om samleje med et barn

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Straffelovens § 216 om voldtægt

Det følger af straffelovens § 216, stk. 1, at for voldtægt straffes med fængsel indtil 8 år den, der har samleje med en person, der ikke har samtykket heri.

Efter straffelovens § 216, stk. 2, straffes for voldtægt med fængsel indtil 12 år den, der har samleje med et barn under 12 år.

Straffelovens § 216, stk. 2, omfatter ethvert samleje med et barn under 12 år, hvor gerningspersonen har forsæt med hensyn til, at barnet var under 12 år. Har gerningspersonen alene handlet uagtsomt i forhold til barnets alder, er forholdet i stedet omfattet af straffelovens § 222 om samleje med barn under 15 år, jf. straffelovens § 228. Der kan straffes i sammenstød mellem § 216, stk. 2, og § 216, stk. 1 (samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse). Begrebet samleje omfatter både vaginalt og analt samleje.

Efter straffelovens § 225 finder § 216, stk. 2, tilsvarende anvendelse med hensyn til andet seksuelt forhold end samleje.

Det fremgår af straffelovens § 216, stk. 4, at der ved fastsættelsen af straffen for overtrædelser af § 216

skal lægges vægt på den særlige krænkelse, der er forbundet med lovovertrædelsen. Ifølge forarbejderne har bestemmelsen til formål at sikre en generel forhøjelse af strafudmålingsniveauet for bl.a. overtrædelser af § 216, stk. 2, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 98 som fremsat, side 4. Udgangspunktet for strafudmålingen for et enkeltstående fuldbyrdet samleje med et barn under 12 år er herefter 3 år og 6 måneders fængsel, hvis der ikke foreligger andre skærpende omstændigheder.

Der vil ifølge forarbejderne til straffelovens § 216 f.eks. i almindelighed være grundlag for at udmåle en skærpet straf, hvis der som led i voldtægten er udøvet betydelig vold, hvis voldtægten er begået over for et barn, hvis voldtægten har strakt sig over længere tid eller er begået af flere gerningsmænd, eller hvis gerningsmanden er trængt ind i et privat hjem og her begår voldtægt. Der vil omvendt i almindelighed være grundlag for at udmåle en lavere straf end de angivne udgangspunkter, hvis der f.eks. er tale om andet seksuelt forhold end samleje (§ 225) eller om forsøg.

Med hensyn til strafudmålingen fremgår det endvidere af forarbejderne til straffelovens § 216, stk. 2, at det er muligt at anvende betinget dom med vilkår om sexologisk behandling, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 141 som fremsat, side 49. Det fremgår af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om seksualforbrydelser, at betinget dom med vilkår om sexologisk behandling i almindelighed forudsættes at komme på tale som alternativ til ubetinget frihedsstraf op til omkring 1½ år. Betinget dom med vilkår om sexologisk behandling må herefter navnlig antages at kunne blive relevant i sager om overtrædelse af straffelovens § 225, jf. § 216, stk. 2.

2.1.1.2. Straffelovens § 222 om samleje med et barn under 15 år

Efter straffelovens § 222, stk. 1, straffes den, som har samleje med et barn under 15 år, med fængsel indtil 8 år, medmindre forholdet er omfattet af § 216, stk. 2.

Straffelovens § 222 indeholder således et absolut forbud mod samleje med et barn under 15 år. Det er ikke afgørende, om barnet har samtykket, og det er også uden betydning for ansvarsbedømmelsen, om det er den ene eller den anden part, der har taget initiativet, eller om der har været tale om udnyttelse.

Strafansvar efter § 222 er betinget af, at der er handlet med forsæt, herunder med hensyn til barnets alder. Strafansvar kan imidlertid efter straffelovens § 228 også ifaldes, hvis gerningsmanden har handlet uagtsomt med hensyn til barnets alder. Bestemmelsen i § 222 er subsidær i forhold til straffelovens § 216, stk. 2, om samleje med et barn under 12 år, og der skal således ikke tillige straffes for overtrædelse af § 222, hvis barnet er under 12 år, og gerningspersonen har forsæt med hensyn hertil. Hvis et samleje med et barn under 12 år som følge af manglende forsæt med hensyn til barnets alder ikke kan straffes efter § 216, stk. 2, vil § 222, eventuelt jf. § 228, derimod kunne anvendes.

Efter straffelovens § 222, stk. 2, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år, hvis gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed ved brug af tvang eller fremsættelse af trusler.

Det skal ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af § 222, stk. 1, indgå som skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved brug af sin fysiske eller psykiske overlegenhed, jf. § 222, stk. 3. Hvorvidt gerningsmanden har udnyttet sin fysiske eller psykiske overlegenhed vil ifølge bestemmelsens forarbejder bero på de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, jf. Folketingstidende 2007-08, 2. samling, tillæg A, side 6485. Der bør i denne vurdering bl.a. lægges vægt på barnets alder og på aldersforskellen mellem gerningsmanden og forurettede. Endvidere bør det indgå, om forurettede som følge af en særlig familiemæssig eller anden tilknytning til gerningsmanden har haft vanskeligt ved at sige fra eller på anden måde modsætte sig overgrebet. Det bør tillige indgå, om gerningsmanden har opsøgt forurettede og taget initiativ til overgrebet.

Bestemmelsen kan bl.a. finde anvendelse, hvor en voksen f.eks. har opbygget et særligt tillidsforhold mellem sig og barnet og på den måde skabt en situation, hvor barnet kan have særligt vanskeligt ved at sige fra over for den voksne. Det vil bl.a. kunne være tilfældet, hvor gerningsmanden er nært beslægtet med barnet, eller hvor gerningsmanden fungerer som idrætsleder mv. Udnyttelse af en psykisk overlegenhed kan bl.a. også foreligge i tilfælde, hvor en voksen person uden tvang eller trusler har opnået samleje med et barn ved at lokke med forskellige former for gaver, underholdning eller lignende som »modydelse« for et seksuelt samkvem.

I tilfælde omfattet af straffelovens § 225, jf. § 222, hvor der er tale om andet seksuelt forhold end samleje, vil det ligeledes bero på en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder, om gerningsmanden kan antages at have udnyttet en fysisk eller psykisk overlegenhed til at opnå seksuelt samkvem med barnet. Der bør lægges vægt på barnets alder og overgrebets intensitet.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 98 som fremsat, side 6, at strafudmålingen i en sag, hvor gerningsmanden har skaffet sig samleje med et barn under 15 år ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed, skal sidestilles med strafudmålingen for en overfaldsvoldtægt mod en voksen. Udgangspunktet for strafudmålingen for et enkeltstående fuldbyrdet samleje opnået ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed vil således være 3 år og 6 måneders fængsel, hvis der ikke foreligger andre skærpande omstændigheder. Det vil udgøre skærpande omstændigheder, såfremt der er tale om gentagne samlejer gennem en længere periode, eller hvis der har bestået et særligt afhængighedsforhold mellem barnet og gerningsmanden, herunder i tilfælde af seksuelt misbrug inden for familien.

2.1.1.3. Betinget dom med vilkår om behandling

Sager mod personer, der har begået seksualforbrydelser, uden at forholdet omfatter vold eller tvang, kan i nogle tilfælde afgøres med en betinget dom med vilkår om behandling som alternativ til frihedsstraf. Ordningen blev indført som en forsøgsordning ved lov nr. 274 af 15. april 1997 og er senere gjort permanent. Ordningen forudsættes i almindelighed at komme på tale som alternativ til ubetinget frihedsstraf fra 4-6 måneder og op til omkring 1 år og 6 måneder, jf. de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 12 af 2. oktober 1996, pkt. 3.5.3.

De forbrydelser, der kan indgå i ordningen, er samleje eller andet seksuelt forhold end samleje med et biologisk barn eller adoptivbarn, jf. straffelovens § 210 (børnebørn og oldebørn er også omfattet), samleje eller andet seksuelt forhold end samleje med et stedbarn, plejebarn eller et barn betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse, jf. straffelovens § 223, stk. 1, og § 225, jf. § 223, stk. 1, grovere former for blufærdighedskrænkelser, jf. straffelovens § 232, samleje eller andet seksuelt forhold end samleje med en person, der er optaget i en af kriminalforsorgens institutioner, jf. straffelovens § 219, nr. 1, og § 225, jf. § 219, nr. 1, samleje eller andet seksuelt forhold end samleje med en person, der er optaget i en døgninstitution eller opholdssted for børn og unge, på en psykiatrisk afdeling eller døgninstitution for personer med vidtgående psykiske handicap eller lignende institution, jf. straffelovens § 219, nr. 3, og § 225, jf. § 219, nr. 3. Derudover er samleje eller andet seksuelt forhold end samleje med et barn under 15 år, jf. straffelovens § 222, stk. 1, og § 225, jf. § 222, stk. 1, og voldtægt ved samleje eller andet seksuelt forhold end samleje med et barn under 12 år, jf. straffelovens § 216, stk. 2, og § 225, jf. § 216, stk. 2, omfattet af ordningen.

2.1.1.4. Tiltalefrafald i sager om seksuelt forhold med et barn under 15 år

Efter de gældende regler om tiltalefrafald kan der i sager om samleje og andre seksuelle forhold end samleje med børn under 15 år meddeles tiltalefrafald, hvis forurettede er over 12 år, og sigtede ikke er fyldt 22 år, jf. § 1, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 792 af 18. juni 2018 om politidirektørernes og

statsadvokaternes adgang til at frafalde tiltale. Dette er betinget af, at der på baggrund af oplysningerne om sigtedes og forurettedes udvikling og alder samt deres indbyrdes aldersforskel må antages, at der har været tale om et fuldt ud frivilligt seksuelt forhold, og forholdet mellem parterne i øvrigt må anses for tilstrækkeligt jævnyrdigt.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Der er tale om voldtægt, hvis en af parterne ikke af egen fri vilje samtykker til en seksuel aktivitet. Det er i den forbindelse Justitsministeriets opfattelse, at et barn under 15 år ikke er i stand til frivilligt at samtykke til et seksuelt forhold med en voksen person, der er betydeligt ældre end barnet.

Justitsministeriet finder derfor, at et sådant seksuelt forhold bør straffes som voldtægt, ligesom tilfældet på nuværende tidspunkt er for ethvert samleje med et barn under 12 år. Det er i den forbindelse afgørende, at en sådan ændring tager højde for, at der ikke sker en uhensigtsmæssig skærpelse eller terminologisk ændring i mindre alvorlige sager som ved f.eks. frivilligt samleje mellem et jævnaldrende kærestepar på f.eks. henholdsvis 13-14 år og 15-16 år.

Justitsministeriet finder, at en aldersgrænse på 22 år, som også gælder efter reglerne om tiltalefrafald, er en hensigtsmæssig aldersgrænse i forhold til, hvornår et forhold mellem et barn og en voksen pr. definition er så uligeværdigt, at der aldrig kan siges at foreligge et frivilligt samtykke fra barnet til et seksuelt forhold.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at straffelovens § 216, stk. 2, udvides til at omfatte tilfælde, hvor en person, der er fyldt 22 år, har samleje med et barn under 15 år.

Forslaget indebærer, at de tilfælde, hvor en person, der er fyldt 22 år, har samleje med et barn under 15 år og har forsæt med hensyn hertil, fremover vil skulle straffes som voldtægt med fængsel indtil 12 år. Sådanne tilfælde vil altså fremover ikke skulle straffes efter bestemmelsen i straffelovens § 222.

I tilfælde, hvor gerningspersonen alene har handlet uagtsomt med hensyn til barnets alder, vil der ikke kunne straffes for voldtægt efter den foreslåede bestemmelse. I stedet vil der fortsat kunne straffes for samleje med et barn under 15 år efter straffelovens § 222, jf. § 228.

Der vil kunne straffes i sammenstød for overtrædelse af § 216, stk. 1 (samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse), og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 216, stk. 2, 2. pkt.

Den foreslåede udvidelse vil også finde anvendelse i sager, hvor der er tale om andet seksuelt forhold end samleje, jf. § 225, jf. § 216, stk. 2.

Med hensyn til strafniveauet bemærkes det generelt, at sager om seksuelle overgreb er af meget varierende karakter og grovhed.

Udgangspunktet for strafudmålingen efter straffelovens § 222, når forholdet er begået ved udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed, jf. § 222, stk. 2 eller 3 (3 år og 6 måneders fængsel for et enkeltstående fuldbyrdet samleje), svarer i dag til udgangspunktet for strafudmålingen efter § 216, stk. 2, for et enkeltstående fuldbyrdet samleje. Der tilsigtes derfor ikke med den foreslåede ordning nogen ændringer i strafniveauet i disse tilfælde.

Det forudsættes imidlertid, at straffen i tilfælde, der i dag alene straffes efter straffelovens § 222, stk. 1, og som følge af den foreslåede lovændring i stedet vil skulle straffes efter den foreslåede bestemmelse i

straffelovens § 216, stk. 2, 2. pkt., skærpes med en tredjedel i forhold til den straf, der i dag ville blive fastsat af domstolene.

Det betyder f.eks., at en person, der efter gældende praksis efter straffelovens § 222, stk. 1, vil blive idømt en fængselsstraf på 6 måneder, med lovforslaget fremover vil skulle idømmes en fængselsstraf på 8 måneder for overtrædelse af § 216, stk. 2, 2. pkt.

2.2. Skærpelse af straffen for andre seksuelle overgreb end samleje begået mod børn under 15 år

2.2.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 225 finder bestemmelserne i straffelovens §§ 216-224 tilsvarende anvendelse med hensyn til andet seksuelt forhold end samleje. Ifølge bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 141 som fremsat, side 11, omfatter ”andet seksuelt forhold end samleje” handlinger, der har en samlejelignende karakter, fungerer som surrogat for samleje eller i øvrigt i forhold til den krænkede eller misbrugte part rummer et seksuelt overgreb, der nærmer sig til samleje. Der skal normalt være tale om direkte berøring mellem i hvert fald den enes kønsdel og den andens legeme. Som eksempler på anden kønslig omgængelse kan nævnes oralt samleje, kys mv. på kønsdele, indføring af fingre eller genstande i skeden og manipulation af lem.

Bestemmelsen finder således bl.a. anvendelse i forhold til straffelovens § 216, stk. 2, og § 222.

Praksis i sager efter straffelovens § 225, jf. § 222, viser, at idet ”andet seksuelt forhold end samleje” dækker over mange forskelligartede forhold af forskelligartet grovhed, er der en tilsvarende stor variation i strafudmålingen. Strafniveauet er dog betydeligt lavere, end når det drejer sig om overgreb i form af samleje.

I sager om ”andet seksuelt forhold end samleje” er der i den højere ende af skalaen eksempler, hvor der er blevet straffet med fængsel i niveauet 1 år til 1 år og 3 måneder. Det er f.eks. sket i sager, hvor et barn er blevet slikket i skridtet eller er blevet tvunget til at stimulere en nøgen kønsdel. I den lavere ende af skalaen er der eksempler, hvor et enkelt overgreb i familieforhold er blevet straffet med helt ned til 3-4 måneders fængsel.

Højesteret afsagde den 29. oktober 2018 dom i en sag, hvor en mand blev idømt fængsel i 4 måneder for seksuelle overgreb mod en steddatter. Højesteret anførte i den forbindelse, at det følger af retspraksis, at et enkelt eller et par enkeltstående overgreb i form af andet seksuelt forhold end samleje i familieforhold typisk straffes i niveauet 3-4 måneders ubetinget fængsel. Byretten havde fastsat straffen til fængsel i 30 dage, som blev gjort betinget.

Det fremgår af dommen, at gerningspersonen blev fundet skyldig i to gange kort efter hinanden at have ført sin hånd ned i offerets trusser og herunder stimuleret hendes klitoris – den ene gang af helt kort varighed og den anden gang af nogen varighed af op til et minut. Offeret var på gerningstidspunktet 12 år. Forholdet blev henført til straffelovens § 225, jf. § 222, stk. 1 (andet seksuelt forhold end samleje med et barn under 15 år), og § 225, jf. § 223, stk. 1 (andet seksuelt forhold end samleje med et stedbarn mv.).

Straffen for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2 (om voldtægt ved samleje med et barn under 12 år) og § 222, stk. 3 (om samleje med et barn under 15 år ved udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed) er senest blevet skærpet i 2016, hvor der skete en generel forhøjelse af strafniveauet med 1 år i disse tilfælde. Som anført ovenfor under afsnit 2.1.1 er udgangspunktet for strafudmålingen for et enkeltstående fuldbyrdet samleje med et barn under 12 år og for et enkeltstående fuldbyrdet samleje med et barn under 15 år opnået ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed herefter 3 år og 6

måneders fængsel, hvis der ikke foreligger andre skærpende omstændigheder. Der er imidlertid ikke sket en tilsvarende skærpelse for andet seksuelt forhold end samleje.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Strafniveauet for seksuelle overgreb begået mod børn er betydeligt lavere, hvis der er tale om andre seksuelle overgreb end samleje, end hvis der er tale om fuldbyrdet samleje. Som det fremgår ovenfor, er udgangspunktet for strafudmålingen for et enkeltstående fuldbyrdet samleje med et barn under 12 år, eller med et barn under 15 år ved udnyttelse af psykisk eller fysisk overlegenhed, 3 år og 6 måneders fængsel. Når der er tale om andet seksuelt forhold end samleje, ses der i praksis eksempler på, at der er udmålt ned til 3-4 måneders fængsel, jf. ovenfor under punkt 2.2.1.

Justitsministeriet finder, at straffniveauet for andre seksuelle overgreb end samleje er for lavt, og at et så vidt spænd mellem straffniveauet for samleje med et barn og for andet seksuelt forhold end samleje med et barn er uhensigtsmæssigt. Det nuværende straffniveau i sager om andre seksuelle overgreb end samleje begået mod et barn under 15 år afspejler således efter Justitsministeriets opfattelse ikke i tilstrækkelig grad den traumatiserende krænkelse af barnet, der finder sted, og de langvarige fysiske og psykiske konsekvenser, en sådan krænkelse kan medføre.

Justitsministeriet finder derfor, at der er behov for en generel skærpelse af straffniveauet for andre seksuelle overgreb. Justitsministeriet finder i den forbindelse, at straffniveauet for andet seksuelt forhold end samleje, jf. § 225, jf. § 216, stk. 2, og § 225, jf. § 222, bør forhøjes med gennemgående 50 pct. i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene i sådanne sager.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås en sproglig ændring af lovteksten i straffelovens § 216, stk. 2 og § 222, stk. 1-3, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer om straffniveauet.

Med lovforslaget forudsættes det således, at straffen i medfør af straffelovens § 225, jf. § 216, stk. 2, og § 225, jf. § 222, forhøjes med 50 pct. i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene i sådanne sager.

Det betyder f.eks., at tilfælde af andet seksuelt forhold end samleje med et barn, hvor der i dag udmåles en fængselsstraf på 4 måneder, fremover vil skulle udmåles en straf på 6 måneders fængsel. Strafskærpelsen gælder både i tilfælde omfattet af § 225, jf. § 216, stk. 2, 1. pkt., og den foreslåede bestemmelse i § 225, jf. § 216, stk. 2, 2. pkt. Derudover gælder strafsærpelsen for forhold omfattet af § 225, jf. § 222.

2.3. Forbud mod sexdukker, der fremstår som børn

2.3.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 235, stk. 1, straffes den, som udbreder pornografiske fotografier eller film, andre pornografiske visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter.

Efter straffelovens § 235, stk. 2, straffes den, som besidder eller mod vederlag eller gennem internettet eller et lignende system til spredning af information gør sig bekendt med pornografiske fotografier eller film, andre pornografiske visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, med bøde eller

fængsel indtil 1 år. Dette gælder dog ifølge § 235, stk. 3, ikke besiddelse af fotografier, film el.lign. af en person, der er fyldt 15 år, hvis den pågældende samtykker i besiddelsen.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at der ved »pornografiske« fotografier, film eller lignende forstås billedoptagelser hvor personen under 18 år har samleje eller andet seksuelt forhold end samleje, hvor der i forhold til personen under 18 år anvendes genstande på en måde, der svarer til samleje eller andet seksuelt forhold end samleje, eller hvor personen under 18 år anvendes som model for fotografering af kønsdele eller seksuelt prægede berøringer, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 141 som fremsat, side 20. Udtrykket omfatter f.eks. også optagelse med direkte udsendelse, også kaldet "live-overgreb", uden at der er produceret en film. Lydoptagelser falder uden for bestemmelsen.

Ved »andre pornografiske visuelle gengivelser« forstås navnlig computergenerede billeder, der ikke afbilder en virkelig person under 18 år, men bortset fra det fiktive har fuld lighed med et fotografi. Den fiktive fremstilling skal således fremtræde på tilnærmelsesvis samme måde som fotografier og lignende, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 141 som fremsat, side 36. Malerier og håndtegninger vil således typisk ikke være omfattet. Efter en konkret vurdering kan et materiale være legitimeret ved sin kunstneriske værdi. I udtrykket »visuelle« ligger en begrænsning i forhold til pornografi i skriftform.

Henvisningen til »personer under 18 år« skal ifølge forarbejderne til lovbestemmelsen forstås på den måde, at dette element i gerningsindholdet er opfyldt, hvis den pågældende fremtræder som yngre end 18 år, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 2636. Hvis det derimod er bevist, at den pågældende er fyldt 18 år, er forholdet ikke omfattet af § 235.

Den strafbare handling efter § 235, stk. 1, er at udbrede det nævnte materiale. Udbredelse dækker i den forbindelse over en række forskellige handlinger som bl.a. videregivelse, salg, distribution og spredning og omfatter såvel erhvervsmæssig som ikke-erhvervsmæssig udbredelse.

Produktionen af børnepornografi vil typisk være strafbart efter straffelovens § 226, hvorefter den, der optager pornografiske fotografier, film eller lignende af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde udbrede materialet, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.

De strafbare handlinger efter § 235, stk. 2, er at besidde eller mod vederlag eller gennem internettet eller lignende at gøre sig bekendt med materiale af den nævnte karakter.

Overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 2, er fuldbyrdet, når gerningspersonen gør sig bekendt med det nævnte materiale. Bestemmelsen omfatter dog ikke den, der uforvarende kommer ind på en hjemmeside med børnepornografi og straks forlader den.

Dom for overtrædelse af § 235 vil fremgå på den såkaldte børneattest, som Rigspolitiet efter begæring og med samtykke fra personen, som oplysningerne vedrører, kan udstede til brug for ansættelse eller beskæftigelse af personer, der som led i udførelsen af deres opgaver skal have direkte kontakt med børn under 15 år, jf. kriminalregisterbekendtgørelsens § 36.

Ordningen om betinget dom med vilkår om sexologisk behandling som alternativ til frihedsstraf omfatter ikke overtrædelser af § 235, uanset at dette tidligere er blevet anbefalet af Straffelovrådet, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 141 som fremsat, side 39.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Straffeloven indeholder ikke i dag en bestemmelse, der kriminaliserer fremstilling, besiddelse eller salg af dukker, som fremstår som et barn, og som er konstrueret med seksuelt formål for øje.

Justitsministeriet finder, at der er behov for at sende et klart signal om, at seksuelle overgreb mod børn

på ingen måde kan accepteres. På samme måde skal børn ikke seksualiseres i en grad, at de gøres til genstand for virkelighedstro dukker, der er skabt med et seksuelt formål for øje.

Justitsministeriet finder derfor, at der bør indføres en bestemmelse i straffeloven, der kriminaliserer den, der fremstiller, besidder, sælger eller på anden måde overdrager en dukke, som er konstrueret med seksuelt formål for øje, og som fremstår som et barn.

Justitsministeriet finder i den forbindelse, at strafferammen for fremstilling, salg eller anden overdragelse af sexdukker, der fremstår som børn, bør fastsættes til bøde eller fængsel indtil 2 år. Strafferammen for overtrædelse af forbuddet mod besiddelse af sexdukker, der fremstår som børn, bør fastsættes til 1 års fængsel. Dermed vil strafferammen afspejle strafferammen for overtrædelse af straffelovens § 235 om hhv. udbredelse og besiddelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i straffelovens § 235 a, hvorefter den, som fremstiller, sælger eller på anden måde overdrager en dukke, som fremstår som et barn, og som er konstrueret med seksuelt formål for øje, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Det foreslås endvidere, at den, som besidder en sådan dukke, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Med bestemmelsen er det hensigten at kriminalisere enhver omgang med sexdukker, der fremstår som børn, uanset om der er tale om salg eller anden overdragelse fra en person eller virksomhed til en anden eller besiddelse til eget brug.

2.4. Mulighed for at give udrejseforbud til personer, der er dømt for seksualforbrydelser begået mod børn

2.4.1. Gældende ret

Straffeloven indeholder ikke i dag en bestemmelse om, at retten kan træffe bestemmelse om udrejseforbud for personer, der dømmes for seksualforbrydelser begået mod børn.

Straffelovens § 236, stk. 1, indeholder dog mulighed for, at der kan gives opholdsforbud, boligforbud, besøgsforbud og kontaktforbud, når nogen dømmes efter § 216 (voldtægt) eller § 222 (samleje med et barn under 15 år), § 223, stk. 2 (seksuelt forhold til en person under 18 år ved groft misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed), § 224, stk. 1 (medvirken til, at en person under 18 år mod betaling eller løfte om betaling har seksuelt forhold til en kunde), § 225, jf. § 216, § 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1 (andet seksuelt forhold end samleje), § 228, jf. en af de foregående bestemmelser (uagtsom overtrædelse af bestemmelserne), § 232 (blufærdighedskrænkelser) eller § 262 a, stk. 2 (rekruttering, transport mv. af en person under 18 år med henblik på udnyttelse af vedkommende til bl.a. prostitution eller optagelse af pornografiske fotografier eller film).

Forbud efter bestemmelsen kan gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er nærliggende fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare, jf. § 236, stk. 3. Vurderingen af, om disse betingelser er opfyldt, vil skulle foretages ud fra karakteren af det pådømte forhold og de foreliggende oplysninger om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet.

Det følger af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 9 som fremsat, side 15, at et forbud efter stk. 1 også vil kunne gives i tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er straffet for lignende kriminalitet, hvis forbrydelsen er af grovere beskaffenhed. Det vil f.eks. kunne være tilfældet,

hvis forbrydelsen er begået af flere i forening (gruppevoldtægt), er begået over for flere ofre (f.eks. samtidig blufærdighedskrænkelser af flere ofre), eller hvis der er tale om gentagne eller længerevarende seksuelle overgreb mod ét offer. Derudover vil retten kunne lægge vægt på, at forbrydelsen er begået over for et eller flere børn samt på barnets alder.

Forbud gives indtil videre, men kan også gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom, jf. stk. 4. Forbud må ikke stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til dem, som forbuddet skal beskytte, og karakteren af det begåede forhold, jf. stk. 5.

Efter § 236, stk. 2, omfatter forbud ikke kontakt, ophold eller færd, som af særlige grunde må anses for beføjet. Det følger af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 141 som fremsat, side 66, at der for så vidt angår opholdsforbud som eksempel på ophold eller færd, som af særlige grunde vil kunne anses for beføjet, navnlig peges på tilfælde, hvor den dømte med et særligt anerkendelsesværdigt formål kortvarigt passerer det område, som er omfattet af opholdsforbuddet, f.eks. i forbindelse med deltagelse i et motionsløb med en fastlagt rute eller akut henvendelse til læge, skadestue eller apotek, hvis det ville medføre en væsentlig længere transporttid ikke at passere det område, som er omfattet af opholdsforbuddet, eller i forbindelse med deltagelse i begravelsen af et nært familiemedlem.

Efter § 236, stk. 6, kan den dømte, når forbud er givet indtil videre, efter 5 års forløb regnet fra endelig dom forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker tidligere. Afgørelsen træffes ved kendelse. Hvis afgørelsen går ud på, at forbuddet helt eller delvis opretholdes, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst efter 2 års forløb.

Overtrædelse af et forbud efter stk. 1 straffes med fængsel indtil 2 år, jf. § 236, stk. 7.

Politiet fører tilsyn med, at et forbud givet efter § 236 stk. 1, overholdes, jf. stk. 8.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Som samfund skal vi gøre alt, hvad vi kan, for at sikre at børn beskyttes mod seksuelle overgreb. Vi har som land ikke alene et ansvar over for børn i Danmark, men også for at sikre, at personer, der bor i Danmark, ikke begår overgreb andre steder i verden.

Regeringen har allerede taget en række initiativer, der sætter ind over for seksuelle overgreb begået mod børn i Danmark, men der er i dag ikke noget værn imod, at en person, der er dømt for seksuelle overgreb, rejser til udlandet, og der begår nye seksuelle overgreb.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der bør indføres en ordning, der gør det muligt at udstede udrejseforbud til visse personer, der dømmes for overtrædelser af straffelovens regler om seksuelle overgreb.

Justitsministeriet er opmærksom på, at der er tale om et ganske indgribende tiltag, som bør være forbeholdt tilfælde, hvor hensynet til de interesser, som forbuddet beskytter, klart overstiger hensynet til den dømte, der har udstået sin straf. Afgørelsen om at meddele et sådant forbud bør endvidere træffes af retten i forbindelse med en dom for overtrædelse af en række nærmere angivne bestemmelser, som navnlig findes i straffelovens 24. kapitel om seksualforbrydelser.

Et udrejseforbud kan gribe ind i bl.a. den pågældendes ret til familieliv, uddannelse eller arbejde, samt i den pågældendes bevægelsesfrihed og ret til fri bevægelighed efter EU-retten. Et udrejseforbud bør derfor være tidsbegrænset og ikke have en videre tidsmæssig udstrækning, end hvad der vurderes egnet og nødvendigt for at forebygge, at den dømte begår nye seksuelle overgreb i udlandet.

Der bør endvidere være mulighed for konkret at dispensere fra et meddelt udrejseforbud, hvis tungtvejende hensyn til eksempelvis den pågældendes ret til familieliv taler for dette.

2.4.3. Den foreslåede ordning

2.4.3.1. Betingelser for at udstede et udrejseforbud

Det foreslås, at der indsættes et nyt nr. 5 i straffelovens § 236, stk. 1, således at personer, der dømmes efter §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dommen kan gives et udrejseforbud, som indebærer, at den dømte får forbud mod at forlade Danmark i et nærmere bestemt tidsrum.

Et udrejseforbud vil i den forbindelse kunne gives, uanset hvilken af de i den foreslåede § 236, stk. 1, nævnte bestemmelser, den pågældende dømmes for at have overtrådt, og det vil som udgangspunkt være uden betydning, hvor lang den idømte straf er. Et forbud vil således skulle idømmes efter en konkret vurdering af, om det vil være egnet og nødvendigt for at forebygge ny kriminalitet af lignende beskaffenhed i udlandet. Der vil efter omstændighederne kunne idømmes et forbud, selvom den idømte fængselsstraf er relativt lav, hvis den pågældende f.eks. gentagne gange tidligere er dømt for ligeartet kriminalitet.

Den foreslåede ordning vil tillige omfatte personer, der dømmes for forsøg på og medvirken til lovovertrædelser, jf. straffelovens §§ 21 og 23.

Et udrejseforbud vil kunne gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed i udlandet, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.

Der vil i den forbindelse kunne lægges vægt på, om den dømte tidligere er dømt for overgreb begået i udlandet, eller om den dømte i øvrigt har begået lignende kriminalitet med forbindelse til udlandet, f.eks. ved gennem korrespondance med udenlandske personer at have delt eller modtaget seksuelt overgrebsmateriale med børn. Det vil også kunne indgå i vurderingen, om den dømte i øvrigt har tilknytning til udlandet, idet f.eks. hyppige udlandsophold må antages at kunne føre til, at der vurderes at være en øget sandsynlighed for, at en eventuel ny lovovertrædelse vil blive begået i udlandet.

Et udrejseforbud vil kunne idømmes, selvom den lovovertrædelse, der er til pådømmelse, ikke har tilknytning til udlandet. Det afgørende vil være, om det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed i udlandet, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare. Der vil i den forbindelse også kunne lægges vægt på de foreliggende oplysninger om den dømtes person, som de eksempelvis fremgår af en eventuel personundersøgelse efter retsplejelovens § 808 eller en mentalundersøgelse efter retsplejelovens § 809.

Om et udrejseforbud bør gives i tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er dømt for lignende kriminalitet, vil navnlig afhænge af, om et forbud må anses for egnet til at forebygge faren for, at den dømte begår nye lovovertrædelser af lignende beskaffenhed i udlandet. Det kan efter omstændighederne være tilfældet, hvor forbrydelsen er af grovere karakter og begået mod et eller flere børn, som den pågældende ikke har en relation til. I disse tilfælde vil der således kunne gives et udrejseforbud, selvom der ikke er en tilknytning til udlandet.

Et udrejseforbud vil altid skulle idømmes af domstolene efter en konkret vurdering af, om et forbud vil

være egnet og nødvendigt for at forebygge nye lovovertrædelse af lignende beskaffenhed i udlandet ved at sikre, at den dømte i en periode ikke kan forlade Danmark. Det bemærkes i den forbindelse, at et forbud ikke har til formål at beskytte den forurettede for det eller de pådømte forhold mod nye overgreb eller krænkelse fra den dømtes side. Forbuddet har derimod til formål at forebygge, at den dømte begår ny lignende kriminalitet andre steder end der, hvor den lovovertrædelse, som gav anledning til forbuddet, er begået.

Et udrejseforbud vil skulle være proportionalt med det begåede overgreb, og den tidsmæssige udstrækning af et forbud vil i den forbindelse skulle indgå i vurderingen.

Et udrejseforbud vil bl.a. kunne være relevant, hvis den dømte tidligere er dømt for tilsvarende forhold. Det er imidlertid ikke en betingelse, at der er tale om et gentagelsestilfælde, og et forbud vil således også kunne meddeles i førstegangstilfælde, hvis forbrydelsen er af grovere karakter, herunder hvis den dømte findes skyldig i flere ligeartede forhold begået ved forskellige lejligheder over for forskellige ofre.

Et udrejseforbud vil kunne gives sammen med et opholds-, bolig-, besøgs- eller kontaktforbud efter de gældende bestemmelser i § 236, stk. 1, nr. 1-4.

Da den foreslåede ordning suppleres med en ordning om inddragelse af pas, jf. lovforslagets pkt. 2.5, vil politiet ikke skulle føre tilsyn med den dømtes overholdelse af udrejseforbuddet.

2.4.3.2. Tidsmæssig udstrækning af forbudsperioden

Det foreslås, at et udrejseforbud vil skulle gives for en tidsbegrænset periode fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom. Et forbud vil skulle være proportionalt med den begåede kriminalitet, og i den forbindelse vil den tidsmæssige udstrækning af et forbud skulle indgå i proportionalitetsvurderingen.

Den tidsmæssige udstrækning af et udrejseforbud vil skulle afhænge af de konkrete omstændigheder i sagen. Forbuddets længde vil således skulle afspejle risikoen for, at den dømte begår nye ligeartede lovovertrædelser i udlandet. Der vil i den forbindelse bl.a. kunne lægges vægt på grovheden af det begåede overgreb, og om den dømte tidligere har begået ligeartet kriminalitet.

Fastsættelsen af forbuddets varighed vil dog altid bero på domstolenes konkrete vurdering af, hvad der skønnes nødvendigt med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet i udlandet.

2.4.3.3. Mulighed for prøvelse

Der lægges med den foreslåede § 236, stk. 9, op til, at den dømte, såfremt denne er idømt et udrejseforbud for en længere periode end 1 år, efter 1 års forløb regnet fra løsladelsen eller udskrivningen vil kunne forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker tidligere.

Afgørelsen vil skulle træffes ved kendelse. Går kendelsen ud på, at udrejseforbuddet helt eller delvist opretholdes, kan spørgsmålet om forbuddets opretholdelse tidligst forlanges indbragt for retten på ny efter 1 års forløb. Indbringelse skal ske for byretten i den retskreds, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig. Byrettens afgørelse træffes ved kendelse, og der medvirker ikke domsmænd ved behandlingen.

Byrettens kendelse vil kunne kæres til landsretten, jf. retsplejelovens regler herom.

2.4.3.4. Tilladelse til en specifik rejse

Et udrejseforbud vil indebære, at den dømte i et tidsrum af 1 år til 5 års varighed ikke må udrejse af Danmark, medmindre politiet meddeler tilladelse til, at den dømte kan foretage en specifik rejse.

Det foreslås, at politiet under særlige omstændigheder vil kunne meddele tilladelse til, at en person, der er meddelt forbud efter den foreslåede § 236, stk. 1, nr. 5, kan foretage en specifik rejse.

Det forudsættes, at muligheden for konkret at gøre undtagelse fra et idømt udrejseforbud vil blive administreret i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).

Det foreslås, at justitsministeren ved bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om sådanne tilladelser.

2.5. Politiets mulighed for inddragelse af pas og udstedelse af provisorisk pas

2.5.1. Gældende ret

2.5.1.1. Pasloven

Pasloven indeholder en række bestemmelser, hvorefter politiet kan nægte at udstede et pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas.

Efter paslovens § 2, stk. 1, kan politiet i en række tilfælde nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas.

Politiet kan under særlige omstændigheder udstede et provisorisk pas til en person, over for hvem der er nægtet udstedelse af pas eller et allerede udstedt pas er blevet inddraget, jf. § 2, stk. 3.

Det fremgår af pasbekendtgørelsens § 24, stk. 1, at der efter ansøgning kan udstedes et provisorisk pas, når det ikke vil være muligt at udstede et nyt pas eller forlænge gyldighedstiden for et eksisterende pas. Et provisorisk pas udfærdiges på en særlig blanket og gives kun for det tidsrum, som er påkrævet af hensyn til rejsens varighed, og ikke ud over et år. Det provisoriske pas skal afleveres efter benyttelsen, jf. stk. 2.

De stedlige politidirektørers afgørelse efter paslovens § 2, stk. 1, kan i medfør af § 27, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1337 af 28. november 2013 med senere ændringer (pasbekendtgørelsen) påklages til rigspolitichefen. Rigspolitichefens afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. stk. 2.

Det følger af paslovens § 2, stk. 4, at spørgsmålet om ophævelse af politiets afgørelser efter lovens § 2, stk. 1, kan kræves forelagt retten af den, hvem pas er nægtet, eller hvis pas er inddraget. Politiet skal i så fald uden unødigt ophold indbringe begæringen for retten, der ved kendelse snarest muligt afgør, om politiets bestemmelser skal opretholdes eller ophæves. Opholder vedkommende sig i udlandet, skal politiet, inden passet inddrages, søge rettens godkendelse af den trufne bestemmelse.

Efter § 2, stk. 5, indbringes begæringen for den ret, som er nævnt i retsplejelovens § 698.

2.5.1.2. Forvaltningslovens regler om partshøring

Det følger af forvaltningslovens § 19, stk. 1, at hvis en part ikke kan antages at være bekendt med, at en myndighed er i besiddelse af bestemte oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, må myndigheden ikke træffe afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne eller vurderingerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse (parts-høring). Det gælder dog kun, hvis oplysningerne eller vurderingerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår en række situationer, hvor der kan gøres undtagelse fra ovennævnte hovedregel om partshøring. Det fremgår således af forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 1, at stk. 1 ikke finder anvendelse, hvis det efter oplysningernes eller vurderingernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag.

Bestemmelsen i stk. 2, nr. 1, tager ifølge forarbejderne, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, spalte 153, navnlig sigte på tilfælde, hvor der ikke er rimelig grund til at tro, at de yderligere oplysninger, der er tilvejebragt i forbindelse med sagens behandling, vil kunne korrigeres eller suppleres af den pågældende part, og det heller ikke i øvrigt som følge af sagens karakter kan anses for påkrævet at gennemføre en høring. Der skal endvidere foretages en bedømmelse af, om parten kan antages at have mulighed for ved tilvejebringelse af yderligere oplysninger at afsvække den pågældende oplysningss betydning for sagens afgørelse. Efter omstændighederne må sagens beskaffenhed indgå som et selvstændigt element i vurderingen, således navnlig hvis den påtænkte afgørelse vil være af indgribende betydning for den pågældende part som f.eks. forbud, påbud, fratagelse af rettigheder mv.

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Som anført under pkt. 2.4 foreslås det, at retten får mulighed for at idømme personer, der er dømt for seksuelle overgreb, et forbud mod at rejse til udlandet.

Justitsministeriet finder, at det vil være nødvendigt for effektivt at kunne håndhæve et sådant udrejseforbud, at politiet inddrager den dømtes pas eller nægter at udstede et nyt pas i den periode, hvor den dømte er forbudt udrejse. Den foreslåede ordning om udrejseforbud, jf. lovforslagets § 1, nr. 7-22, bør derfor suppleres af en regel om pasinddragelse og nægtelse af at udstede pas i pasloven.

Ordningen om inddragelse af pas supplerer den foreslåede ordning om udrejseforbud, og inddragelsen vil derfor skulle ske for den periode, hvori den pågældende er forbudt udrejse. Politiet vil dog efter den foreslåede ordning kunne udstede et provisorisk pas, i det omfang den pågældende er meddelt tilladelse til en specifik rejse i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 2, 3. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 10. Se nærmere herom under pkt. 2.5.3.5.

Den foreslåede ændring af pasloven vil blive suppleret af en tilsvarende ændring af udlændingeloven, hvorefter Udlændingestyrelsen skal nægte at udstede særlig rejselegitimation til en udlænding, der ikke kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument, eller inddrage et sådant dokument, hvis den pågældende er meddelt udrejseforbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5, medmindre det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

2.5.3. Den foreslåede ordning

2.5.3.1. *Betingelser for at nægte at udstede pas eller inddrage et allerede udstedt pas*

Med lovforslaget foreslås det, at politiet skal nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, hvis der er truffet afgørelse om udrejseforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5.

Det lægges med lovforslaget op til, at anklagemyndigheden i umiddelbar forlængelse af, at der er afsagt endelig dom i sagen, vil skulle underrette politiet om, at den dømte er meddelt udrejseforbud.

Politiets afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2 c vil skulle fremsendes til Kriminalregisteret, hvorefter den dømte registreres i Kriminalregisteret med en aktualitetsmarkering. I forbindelse med registrering af politiets afgørelse om inddragelse eller nægtelse af udstedelse af pas i Kriminalregisteret, vil der blive oprettet en såkaldt hård spærring i Det Centrale Pasregister, således at det ikke

bliver muligt for de pasudstedende myndigheder at forny den dømtes pas eller udstede nyt pas til vedkommende. Såfremt den dømte er i besiddelse af et gyldigt pas, vil politiet, efter den foreslåede ordning, skulle inddrage dette.

Det er Justitsministeriets vurdering, at politiets nægtelse af udstedelse af et pas til en dansk statsborger vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Behandlingen af sådanne sager vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven samt øvrige forvaltningsretlige regler og grundsætninger.

Som nævnt under pkt. 2.5.1.2 følger det af forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 1, at der ikke er pligt til partshøring, hvis det efter oplysningernes eller vurderingernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag. Da politiet vil skulle træffe afgørelse om nægtelse af udstedelse af pas på baggrund af en oplysning om, at den pågældende ved endelig dom er blevet idømt et udrejseforbud, vil det som det klare udgangspunkt være ubetænkeligt, at politiet træffer afgørelse i sådanne sager uden at partshøre den dømte om, at myndighederne er kommet i besiddelse af oplysningerne.

Politiets afgørelser om at nægte udstedelse af pas vil ikke kunne påklages til rigspolitichefen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 2 c, stk. 1, 2. pkt.

Justitsministeriet finder det således ubetænkeligt at afskære adgang til administrativ rekurs i sådanne sager henset til, at den pågældende ved endelig dom er blevet meddelt et udrejseforbud efter den foreslåede bestemmelse i § 236, stk. 1, nr. 5, og til at den dømte i medfør af den foreslåede § 236, stk. 9, efter 1 års forløb efter løsladelsen eller udskrivningen vil kunne forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten, såfremt denne er idømt et udrejseforbud for en længere periode end 1 år.

Politiets inddragelse af et allerede udstedt pas sker som umiddelbar følge af et udrejseforbud meddelt ved dom efter den foreslåede bestemmelse i § 236, stk. 1, nr. 5, og har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed.

2.5.3.2. Tidsmæssige udstrækning

Det foreslås med lovforslaget, at politiet vil skulle nægte at udstede pas til en dansk statsborger i den periode, hvor den dømte er forbudt udrejse efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5.

På tilsvarende vis foreslås det, at politiet vil skulle inddrage passet for en periode, der svarer til den periode, udrejseforbuddet gælder for.

Politiets vil skulle forestå opbevaringen af passet i den periode, hvor passet er inddraget. Det forudsættes, at passet vil blive udleveret til den dømte, hvis udrejseforbuddet ophæves ved en domstolsprøvelse, jf. den foreslåede § 236, stk. 9.

2.5.3.3. Udstedelse af provisorisk pas

Som det fremgår af pkt. 2.4.3.4, foreslås det, at politiet under særlige omstændigheder vil kunne meddele tilladelse til, at en person, der er meddelt forbud efter den foreslåede bestemmelse i § 236, stk. 1, nr. 5, kan foretage en specifik rejse.

Det foreslås i forlængelse heraf, at politiet vil kunne udstede et provisorisk – dvs. midlertidigt – pas, hvis der er meddelt tilladelse til en specifik rejse efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 2, 3. pkt.

Det forudsættes i den forbindelse, at politiet vil udstede et provisorisk pas til personer, der er meddelt tilladelse til udrejse.

En person, der er meddelt tilladelse efter § 236, stk. 2, 3. pkt., vil selv skulle søge om tilladelse til at få udstedt et provisorisk pas, og den pågældende vil i den forbindelse skulle dokumentere, at betingelserne herfor er opfyldt.

De almindelige regler i pasbekendtgørelsen om udstedelse af provisorisk pas vil også gælde for udstedelse af provisorisk pas efter den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2 c, stk. 2. Det indebærer bl.a., at det provisoriske pas kun vil blive givet for det tidsrum, som er påkrævet af hensyn til rejsens varighed, og ikke ud over et år, jf. pasbekendtgørelsens § 24, stk. 2. Det forudsættes dog, at et provisorisk pas alene vil blive givet for et tidsrum svarende til den meddelte tilladelse, jf. den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 2, 3. pkt.

Prisen for udstedelse af et provisorisk pas vil være den samme som for udstedelsen af et almindeligt pas, jf. pasbekendtgørelsen § 24, stk. 3, jf. paslovens § 4 a. Der lægges med lovforslaget ikke op til at ændre på denne ordning.

Det er politiet, der vurderer, om betingelserne for udstedelse af et provisorisk pas er opfyldt.

Politiets beslutning om at udstede eller meddele afslag på et provisorisk pas vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og behandlingen af sådanne sager vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven samt øvrige forvaltningsretlige regler og grundsætninger.

Politiets beslutning om at meddele afslag på et provisorisk pas vil kunne påklages til rigspolitichefen, jf. retsplejelovens § 109, stk. 1. Rigspolitichefens beslutning vil ikke kunne påklages til Justitsministeriet, jf. retsplejelovens § 109, stk. 2.

2.6. Politiets mulighed for hemmelig ransagning i sager om besiddelse og udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn

2.6.1. Gældende ret

Politiet kan efter reglerne i retsplejelovens kapitel 73 foretage ransagninger som led i efterforskningen af strafbare forhold.

Det fremgår af retsplejelovens § 799, stk. 1, 1. pkt., at såfremt det er af afgørende betydning for efterforskningen, at ransagningen foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, kan retten ved kendelse træffe bestemmelse herom og om, at reglerne i § 798, stk. 2, 1.-4. pkt., og stk. 3, fraviges, hvis efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 125 a, § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, § 191, § 192 a, § 192 b, stk. 1-3, § 237, § 262 a, § 286, stk. 1, jf. § 276, § 286, stk. 1, jf. § 276 a, § 288 eller § 289.

Hemmelig ransagning kan dog ikke foretages af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som nogen, der efter reglerne i § 170 er udelukket fra eller efter reglerne i § 172 er fritaget for at afgive forklaring som vidne i sagen, har rådighed over, jf. § 799, stk. 1, 2. pkt.

Det følger af bestemmelsens stk. 2, at en række bestemmelser om efterforskningsindgreb finder anvendelse på de i stk. 1, nr. 1, omhandlede tilfælde. Det drejer sig om retsplejelovens § 783, stk. 3 og 4, § 784, § 785 samt § 788.

Det betyder, at retten i ransagningskendelsen skal fastsætte et tidspunkt, inden for hvilket indgrebet kan

foretages, jf. § 783, stk. 3. Dette tidsrum skal være så kort som muligt og må ikke overstige 4 uger ad gangen. Forlængelsen sker ved kendelse.

Dog kan politiet i medfør af § 783, stk. 4, foretage indgrebet uden forudgående retskendelse, hvis indgrebets øjemed ville forspildes, såfremt retskendelse skulle afventes. I så fald skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra indgrebets iværksættelse forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om indgrebet kan godkendes, samt om det kan opretholdes, og i bekræftende fald for hvilket tidsrum. Burde indgrebet efter rettens opfattelse ikke være foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

Efter § 784 skal der beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig, inden retten træffer afgørelse efter § 783.

En advokat, som er beskikket efter § 784, stk. 1, skal underrettes om alle retsmøder i sagen og er berettiget til at overvære disse samt til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt. Advokaten er endvidere berettiget til at få udleveret en genpart af materialet. Finder politiet, at materialet er af særlig fortrolig karakter, og at genpart heraf derfor ikke bør udleveres, skal spørgsmålet herom på begæring af advokaten af politiet indbringes for retten til afgørelse. Advokaten må ikke give de modtagne oplysninger videre til andre eller uden politiets samtykke sætte sig i forbindelse med den, over for hvem indgrebet er begæret foretaget. Den beskikkede advokat må ikke give møde ved anden advokat eller ved fuldmægtig, jf. § 785.

Efter afslutningen af ransagningen skal der gives underretning om indgrebet. Der skal tillige gives underretning om, at personen er mistænkt i sagen og om, hvilken lovovertrædelse mistanken har angået, jf. § 788, stk. 1.

Underretningen gives til indehaveren af den person, der har rådighed over det sted, ransagningen er foregået, jf. stk. 2. Underretningen gives af den byret, som har truffet afgørelse efter § 783. Underretningen gives snarest muligt, såfremt politiet ikke senest 14 dage efter udløbet af det tidsrum, for hvilket indgrebet har været tilladt, har fremsat begæring om undladelse af eller udsættelse med underretning. Er der i medfør af § 784, stk. 1, beskikket en advokat, skal genpart af underretningen sendes til denne, jf. § 788, stk. 3.

Vil underretning som nævnt i stk. 1-3 være til skade for efterforskningen eller til skade for efterforskningen i en anden verserende sag om en lovovertrædelse, som efter loven kan danne grundlag for et indgreb i meddelelshemmeligheden, eller taler hensynet til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder eller omstændighederne i øvrigt imod underretning, kan retten efter begæring fra politiet beslutte, at underretning skal undlades eller udsættes i et nærmere fastsat tidsrum, der kan forlænges ved senere beslutning. Er der efter § 784, stk. 1, beskikket en advokat, skal denne have lejlighed til at udtale sig, inden retten træffer beslutning om undladelse af eller udsættelse med underretningen, jf. § 788, stk. 4.

2.6.2. Justitsministeriets overvejelser

Besiddelse og udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn kan dække over omfattende alvorlig kriminalitet og kriminelle netværk, herunder alvorlige tilfælde af seksuelt misbrug af børn. Det er derfor afgørende, at politiet har de nødvendige efterforskningsskridt til at afdække og stoppe den bagvedliggende overgreb.

Det er Rigspolitiets erfaring, at de mistænkte i sager vedrørende straffelovens § 235 om besiddelse og udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn ofte er meget it-kyndige og sikkerhedsbevidste

og derfor tager mange forholdsregler i forbindelse med deres handlinger. De mistænkte anvender ofte mange forskellige og meget avancerede adgangskoder for at få adgang til materialet. Derudover anvendes kryptering og anden sikkerhed på it-udstyret.

Politiet kan i disse sager i medfør af gældende lovgivning foretage forskellige indgreb i meddelelseshemmeligheden for om muligt at afdække de avancerede adgangskoder og derved få adgang til oplysninger om den mistænkte handlinger og rolle. Det er dog Rigspolitiets vurdering, at muligheden for – enten i forbindelse med indgreb i meddelelseshemmeligheden eller isoleret – at foretage hemmelig ransagning af en mistænkt persons computer og bopæl i sager om besiddelse og udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn vil kunne medvirke til, at politiet hurtigere og i videre omfang kan afdække de adgangskoder, der er essentielle for at kunne fastlægge den mistænkte handlinger og rolle og herved få standset kriminelle handlinger.

Det er Rigspolitiets vurdering, at det især er væsentligt for politiet at kunne foretage hemmelige ransagninger i sager om besiddelse og udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn, hvor efterforskningen er rettet mod personer, der anvender mange forskellige adgangskoder eller foretager kryptering af it-udstyr, og hvor politiet ikke gennem almindelig ransagning, afhøring af mistænkte mv. vil kunne få afdækket adgangskoderne og derved få standset de kriminelle handlinger.

Rigspolitiet vurderer endvidere, at hemmelig ransagning også vil kunne udgøre et væsentligt efterforskningsskridt i sager, hvor besiddelse og udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale mv. vurderes at kunne føre til afdækning af bagvedliggende seksuelt misbrug af børn og netværk med seksuelle krænkere af børn, men hvor det vurderes, at en almindelig ransagning eller andre åbenlyse efterforskningsskridt vil kunne ødelægge en igangværende efterforskning mod eventuelle bagmænd mv.

Justitsministeriet er af de grunde, der er anført af Rigspolitiet, enig med Rigspolitiet i, at adgangen til hemmelig ransagning bør udvides til også at omfatte efterforskning af overtrædelser af straffelovens § 235.

Justitsministeriet er opmærksom på, at de bestemmelser, der i dag er omfattet af retsplejelovens § 799, har strafferammer på mellem 6 års fængsel og fængsel indtil på livstid, mens straffelovens § 235 i udgangspunktet har en væsentlig lavere strafferamme på 2 års fængsel. Det er dog Justitsministeriets opfattelse, at de ovennævnte argumenter er tungtvejende, og at de viser et behov for, at politiet får mulighed for at kunne foretage ransagning uden den mistænkte vidende. Endvidere lægger Justitsministeriet vægt på, at udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn under særligt skærpende omstændigheder, f.eks. hvis der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter, kan medføre fængsel i op til 6 år.

2.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at udvide retsplejelovens § 799, stk. 1, om muligheden for at foretage hemmelig ransagning, således at bestemmelsen også omfatter efterforskning af sager om overtrædelse af straffelovens § 235 om besiddelse og udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn.

Den foreslåede udvidelse af retsplejelovens § 799, stk. 1, vil indebære, at retten, hvis efterforskningen angår en overtrædelse af straffelovens § 235, og hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen, ved kendelse kan træffe beslutning om, at ransagning kan foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed.

Der foreslås ingen ændringer i de øvrige betingelser for anvendelse af hemmelig ransagning.

2.7. Styrket rådgivning til ofre for seksuelle overgreb

2.7.1. Gældende ret

2.7.1.1. *Beskikkelse af bistandsadvokat*

Retsplejeloven indeholder ikke i dag en bestemmelse om, at forurettede i sager om seksuelle overgreb kan få vederlagsfri vejledning fra en advokat forud for eventuel anmeldelse til politiet.

Retsplejelovens kapitel 66 a indeholder imidlertid en række andre bestemmelser om forurettedes rettigheder under en straffesag.

Det følger af retsplejelovens § 741 a, stk. 1, at i sager, der vedrører overtrædelse af straffelovens § 119 (vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste mv.), § 119 b (angreb med genstand på personer i offentlig tjeneste), § 123 (vidnetrusler), § 210 (incest), §§ 216-223 (voldtægt mv.), § 225, jf. §§ 216-223 (voldtægt mv. ved andet seksuelt forhold end samleje), § 232 (blufærdighedskrænkelse), § 237, jf. § 21 (forsøg på manddrab), §§ 243-246 (psykisk vold og vold), § 249 (uagtsom legemsbeskadigelse), § 250 (hensættelse i hjælpeløs tilstand mv.), § 252, stk. 2 (hensynsløs forvoldelse af fare for smitte med livstruende eller uhelbredelig sygdom), §§ 260-262 a (ulovlig tvang, frihedsberøvelse mv.) eller § 288 (røveri), beskikker retten en advokat for den, der er forurettet ved lovovertrædelsen, når den pågældende fremsætter begæring om det.

Det følger af bestemmelsens stk. 2, at i sager om overtrædelse af straffelovens § 210 (incest), § 216 (voldtægt), § 222, stk. 2 (samleje med person under 15 år ved udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed), eller § 223, stk. 1 (samleje med en person under 18 år, der er stedbarn, plejebarn eller betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse), skal beskikkelse ske, medmindre den pågældende efter at være vejledt om retten til beskikkelse af advokat frabeder sig det. Den forurettede skal have lejlighed til at tale med en advokat før politiets afhøring af forurettede, medmindre den pågældende efter at være blevet vejledt frabeder sig det. Det samme gælder i sager om overtrædelse af straffelovens § 225, jf. § 216, § 222, stk. 2, eller § 223, stk. 1 (andet seksuelt forhold end samleje).

Det fremgår af forarbejderne til stk. 2, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 7306, at hensigten med bestemmelsen er at sikre, at forurettede ikke fravælger en bistandsadvokat som følge af den tilstand af forvirring og manglende overblik, som forurettede i de alvorligste sædelighedssager naturligt kan befinde sig i.

I sager om overtrædelse af straffelovens § 119, § 119 b, § 123, §§ 218-221, § 222, stk. 1, § 223, stk. 2, § 232, § 237, jf. § 21, §§ 243-246, §§ 249 og 250, § 252, stk. 2, §§ 260-262 a eller § 288 kan beskikkelse af advokat afslås, hvis lovovertrædelsen er af mindre alvorlig karakter, og advokatbistand må anses for åbenbart unødvendig. Det samme gør sig gældende i sager, der vedrører overtrædelse af § 225, jf. §§ 218-221, § 222, stk. 1, eller § 223, stk. 2, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 3.

Retten kan efter anmodning beskikke en advokat for forurettede, selv om overtrædelsen ikke er omfattet af stk. 1, når særlige omstændigheder taler for det, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 4.

Er den forurettede afgået ved døden som følge af forbrydelsen, kan retten efter anmodning beskikke en advokat for den forurettedes nære pårørende, når særlige hensyn taler for det, og betingelserne efter stk. 1, 2 eller 4 er opfyldt, jf. bestemmelsens stk. 5.

Hvis den forurettede ikke har fremsat begæring om beskikkelse af advokat, kan der efter politiets begæring beskikkes en advokat for den forurettede under efterforskningen. Det samme gælder, når der ikke sker beskikkelse efter stk. 2, jf. stk. 6.

Politiet kan efter retsplejelovens § 741 b, stk. 3, tilkalde eller kontakte en advokat til at varetage hvervet som advokat for forurettede, inden retten måtte have beskikket en.

Bistandsadvokatens opgaver ophører i forbindelse med domsafsigelsen, jf. bl.a. Østre Landsrets dom af 16. maj 2007, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen, side 2308.

Det følger af lovens § 741 d, at for så vidt angår kompetencen til at beskikke en advokat for forurettede eller den forurettedes nære pårørende gælder de samme regler som ved beskikkelse af forsvarer, jf. § 735.

2.7.1.2. Bistandsadvokatens opgaver, beføjelser og processuelle stilling

Retsplejeloven indeholder ikke regler om bistandsadvokatens opgaver. I forarbejderne til retsplejelovens kapitel 66 a, jf. Folketingstidende 1979-80, 2. samling, tillæg A, spalte 470, fremgår det imidlertid, at bistandsadvokatens opgaver vil være af både juridisk og almen karakter.

Udover at støtte forurettede under politiets efterforskning og sagens behandling i retten vil advokaten kunne orientere forurettede om sagens forløb samt bistå forurettede ved opgørelsen af et eventuelt erstatningskrav.

Advokaten vil endvidere kunne rådgive forurettede om særlige hjælpemuligheder samt vedkommendes muligheder og rettigheder. Det betones i den forbindelse, at den mere almene bistand, som ikke knytter sig direkte til afhøringen hos politiet eller i retten, ofte vil kunne være af meget væsentlig betydning for forurettede.

Retsplejelovens § 741 c indeholder regler om de beføjelser, som bistandsadvokaten har under sagen.

Det følger af retsplejelovens § 741 c, stk. 1, at bistandsadvokaten har adgang til at overvære afhøringer af den forurettede såvel hos politiet som i retten samt ret til at stille yderligere spørgsmål til den forurettede. Advokaten har endvidere ret til at gøre indsigelse mod en bevisførelse i strid med lovens § 185, stk. 2. Advokaten skal underrettes om tidspunktet for afhøringer, og retsmøder, hvor forurettede skal afhøres, skal så vidt muligt berammes efter aftale med bistandsadvokaten. Advokaten skal endvidere underrettes om andre retsmøder, herunder retsmøder efter retsplejelovens § 831.

Advokaten har adgang til at gøre sig bekendt med den forurettedes forklaring til politiet samt andre dokumenter i sagen, som vedrører den forurettede. Når der er rejst tiltale i sagen, har advokaten tillige adgang til at gøre sig bekendt med det øvrige materiale i sagen, som politiet har tilvejebragt, jf. bestemmelsens stk. 2.

Advokaten skal endvidere have udleveret en kopi af materialet, i det omfang det uden ulempe kan kopieres. Advokaten må ikke uden politiets samtykke overlevere det modtagne materiale til den forurettede eller andre, ligesom advokaten ikke må gøre forurettede eller andre bekendt med indholdet af det materiale, som ikke vedrører forurettede, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 3.

Efter en eventuel domsafsigelse skal retten meddele advokaten et udskrift af dommen, som advokaten dog ikke må overlevere til forurettede uden rettens samtykke, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 4. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 4320, at bistandsadvokaten kan orientere forurettede om dommens resultat, men bestemmelsen giver efter Justitsministeriets vurdering ikke hjemmel til, at forurettede i den forbindelse har ret til en opfølgende samtale med den beskikkede advokat.

Retsplejeloven regulerer ikke den beskikkede advokats processuelle stilling under sagens behandling, og under sagens behandling i retten vil det således i vidt omfang være overladt til domstolene at fastlægge bistandsadvokatens beføjelser i forbindelse med den almindelige retsledelse.

Det følger dog af forarbejderne til § 741 c, jf. Folketingstidende 1979-80, 2. samling, tillæg A, spalte 470, at bistandsadvokaten ikke skal kunne virke som en yderligere anklager i sagen, og at advokaten under afhøringerne ikke bør kunne rådgive forurettede om den umiddelbare besvarelse af de stillede spørgsmål. Advokaten har derfor ikke adgang til at udtale sig om skyldsspørgsmålet og strafudmålingen, men kan derimod udtale sig om en række andre spørgsmål, herunder om sagen skal behandles bag lukkede døre, eller om afhøring af forurettede skal ske uden den tiltaltes tilstedeværelse.

Rejses der under straffesagen spørgsmål om erstatning til den forurettede, varetager advokaten forurettedes interesser i relation dertil. Bistandsadvokaten bør derfor have mulighed for at procedere spørgsmålet om erstatning under sagens behandling i retten.

2.7.1.3. Bistandsadvokatens salær

Udgifterne til den beskikkede advokats salær afholdes af det offentlige efter de samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces.

Det følger af retsplejelovens § 334, stk. 2, at der tilkommer den beskikkede advokat et passende salær samt godtgørelse for udlæg, herunder rejseudgifter, som advokaten har haft i forbindelse med varetagelsen af hvervet.

Salæret fastsættes ud fra de vejledende salærtakster og under hensyn til sagens karakter og omfang samt omfanget af bistandsadvokatens arbejde. Salær og godtgørelse fastsættes af den ret, som har foretaget beskikkelsen, ved særskilt beslutning samtidig med sagens eller retshandlingens afslutning, jf. bestemmelsens stk. 4.

Retsplejeloven indeholder ikke krav om, at bistandsadvokaten skal udfærdige en salæropgørelse for at kunne få tildelt salær eller godtgørelse. I praksis forekommer det imidlertid, at advokaten udarbejder en salæropgørelse, som indleveres til retten i forlængelse af sagens eller retshandlingens afslutning.

Den beskikkede advokat må ikke modtage salær eller godtgørelse ud over de beløb, der er fastsat af retten, medmindre der mellem forurettede og advokaten er truffet særlig aftale om vederlaget, og advokaten frafalder kravet mod staten, jf. bestemmelsens stk. 5.

Salæret til bistandsadvokater betales af staten uanset straffesagens udfald. Betalingen af salær er dog subsidiær i forhold til forurettedes eventuelle retshjælpsforsikring, jf. retsplejelovens § 334, stk. 6.

En beslutning om salær, der er fastsat til højst 20.000 kr., kan ikke kæres, medmindre Procesbevillingsnævnet giver tilladelse dertil, jf. retsplejelovens § 389, stk. 3.

2.7.2. Justitsministeriets overvejelser

Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet ønsker at styrke rådgivningen til forurettede i sager om seksuelle overgreb. Det skal bl.a. ske ved, at forurettede kan få vejledning fra en bistandsadvokat forud for eventuel anmeldelse af overgrebet til politiet samt en opfølgende samtale med den beskikkede advokat efter eventuel domsafsigelse.

Efter de nuværende regler kan der først beskikkes en advokat for forurettede, når overgrebet er anmeldt til politiet. Det vil derfor være nødvendigt at indføre hjemmel til, at forurettede i denne type sager kan få vederlagsfri bistand fra en advokat forud for eventuel anmeldelse.

Adgangen til at få vejledning fra en advokat forud for anmeldelse til politiet bør alene omfatte sager om seksuelle overgreb, hvilket bl.a. skal ses i lyset af de særlige forhold, som gør sig gældende i denne type af sager. Det er således almindeligt, at forurettede i sager om seksuelle overgreb kan være tilbageholdende

med at anmelde overgrebet til politiet, fordi overgrebet kan være forbundet med skyld og skam, og fordi forurettede måske tror, at overgrebet kunne være undgået, hvis vedkommende havde handlet på anden vis. Forurettede vil derudover ofte være i en tilstand af chok eller forvirring, som kan gøre det vanskeligt at overskue konsekvenserne ved at anmelde overgrebet til politiet. De samme forhold gør sig ikke nødvendigvis gældende på tilsvarende vis i andre sager.

Efter Justitsministeriets opfattelse etableres ordningen mest hensigtsmæssigt med udgangspunkt i de bistandsadvokatlister, som anvendes af politiet, da formålet med listerne er at sikre, at politiet kan rette henvendelse til beneficerede advokater, der særskilt har tilkendegivet, at de ønsker at fungere som bistandsadvokater.

Justitsministeriet er opmærksom på, at en tidligere inddragelse af en advokat kan udskyde en eventuel anmeldelse til politiet og dermed indebære en risiko for, at væsentlige efterforskningsmæssige spor går tabt. Det er imidlertid forventningen, at bistandsadvokaten i forbindelse med sin vejledning vil understrege betydningen af, at forholdet anmeldes til politiet i umiddelbar forlængelse af, at overgrebet har fundet sted.

Der lægges op til at offentliggøre bistandsadvokatlisterne på Rigsadvokatens og Rigspolitiets hjemmesider, og at listerne vil blive kommunikeret til relevante myndigheder og organisationer med kontakt til forurettede i sager om seksuelle overgreb, f.eks. Center for Voldtægtsofre, Center for Seksuelle Overgreb og Lev Uden Vold. Forurettede vil således have mulighed for at kontakte en advokat på alle tidspunkter af døgnet og i umiddelbar forlængelse af, at overgrebet har fundet sted.

Justitsministeriet har overvejet, om den foreslåede ordning vil indebære en risiko for, at advokaten føler sig foranlediget til at efterprøve, om der er grundlag for at anmelde overgrebet til politiet.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør der derfor indføres konkrete dokumentationskrav, så bistandsadvokaten er forpligtet til i forbindelse med honoreringen for samtalen at oplyse om de forhold, som har fået den forurettede til at kontakte advokaten samt eventuelle årsager til, at den forurettede ikke ønsker at politianmelde forholdet.

Som supplement til dokumentationskravet vil Advokatrådet som led i sit almindelige tilsyn med advokater, jf. retsplejelovens § 143, stk. 2, fortsat føre tilsyn med advokaternes fastsættelse af salær, herunder i sager hvor bistandsadvokater yder rådgivning af forurettede i sager om seksuelle overgreb før eventuel anmeldelse til politiet.

Justitsministeriet finder det mest hensigtsmæssigt, at det er retterne, der fastsætter salær og eventuel godtgørelse til advokaten, og at det sker i umiddelbar forlængelse af, at samtalen om overgrebet har været afholdt. Hvis overgrebet efter samtalen anmeldes til politiet, og advokaten efterfølgende beskikkes som advokat for den forurettede, bør salæret imidlertid blive fastsat i forbindelse med sagens afslutning eller retshandlingens afslutning.

I de sager, hvor der i dag beskikkes en bistandsadvokat, ophører beskikkelsen ved sagens afslutning eller ved eventuel domsafsigelse. Retten skal sende en udskrift af dommen, som bistandsadvokaten kan orientere forurettede om, men der er ikke hjemmel til at udstrække beskikkelsen til, at advokaten i forlængelse deraf afholder en opfølgende samtale med forurettede.

Såfremt forurettede skal have mulighed for at have en opfølgende samtale med den beskikkede advokat, vil det derfor kræve, at der indsættes hjemmel dertil. Det er i den forbindelse Justitsministeriets vurdering, at det bør fremgå direkte af loven, at salær og godtgørelse i disse tilfælde fastsættes i umiddelbar forlængelse af, at samtalen har været afholdt.

2.7.3. Den foreslåede ordning

2.7.3.1. *Vejledning før anmeldelse til politiet*

Justitsministeriet foreslår, at der indsættes et nyt stk. 4 i retsplejelovens § 741 a, hvorefter forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens §§ 210 eller 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, eller § 232 har ret til en vederlagsfri samtale med en advokat forud for eventuel anmeldelse til politiet.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at forurettede i sager om seksuelle overgreb får ret til at modtage vederlagsfri vejledning fra en advokat forud for eventuel anmeldelse til politiet. Advokatens vejledning vil bl.a. kunne bestå i, at advokaten oplyser forurettede om vedkommendes muligheder og rettigheder, samt hvordan sagen må forventes at forløbe, såfremt der indgives anmeldelse til politiet. Advokaten vil også kunne ledsage forurettede til politiet eller vejlede om muligheden for at rette henvendelse til myndigheder og organisationer med kontakt til forurettede i sager om seksuelle overgreb f.eks. Center for Voldtægts ofre, Center for Seksuelle Overgreb og Lev Uden Vold.

Der vil i tilknytning til lovforslaget blive udarbejdet klare retningslinjer for bistandsadvokatens rolle og opgaver i forhold til forurettede.

Vejledningen vil som udgangspunkt kunne foregå både telefonisk eller ved et fysisk møde. Såfremt der er en ikke uvæsentlig afstand mellem forurettede og advokaten, forudsættes det imidlertid, at vejledningen vil foregå telefonisk.

Advokaten vil derimod ikke have til opgave at efterprøve, om der er grundlag for at anmelde forholdet til politiet, ligesom advokaten ikke vil have til opgave at sikre eventuelle efterforskningsmæssige spor, der måtte være relevante for sagen.

Såfremt den forurettede vælger at anmelde forholdet til politiet, forudsættes det, at advokaten vil kunne blive beskikket som advokat for vedkommende efter reglerne i retsplejelovens § 741 a, stk. 1-3.

Den foreslåede ordning vil blive etableret med udgangspunkt i de bistandsadvokatlister, som politiet anvender i sager, hvor der er behov for at kontakte eller tilkalde en advokat for forurettede, indtil retten måtte beskikke en.

Listerne vil blive offentliggjort på Rigspolitiets og Rigsadvokatens hjemmesider samt kommunikeret til andre myndigheder og organisationer med kontakt til forurettede i sager om seksuelle overgreb, så forurettede på alle tidspunkter af døgnet vil have mulighed for at rette henvendelse til en af de advokater, der fremgår af listerne.

Den foreslåede ordning vil være frivillig for både forurettede og de advokater, som fremgår af bistandsadvokatlisterne. Det forudsættes således ikke, at de advokater, som fremgår af listerne, vil stå til rådighed på bestemte dage eller på bestemte tidspunkter af døgnet.

Det foreslås derudover, at der indføres en ny bestemmelse i retsplejelovens § 334 a, hvorefter der tilkommer advokaten et salær og eventuel godtgørelse for samtalen, som vil blive fastsat af retten i den kreds, hvor forbrydelsen er begået, ud fra de vejledende takster, som er fastsat efter lovens § 334, stk. 7.

Fastsættelsen af salær og eventuel godtgørelse vil skulle ske ved særskilt beslutning på baggrund af en salærøpgørelse fra advokaten. Advokaten vil i den forbindelse som dokumentationskrav skulle oplyse retten om de forhold, som har fået forurettede til at rette henvendelse til advokaten samt eventuelle årsager til, at forurettede ikke ønsker at politianmelde forholdet.

Det forudsættes, at samtalen som udgangspunkt ikke vil overstige en times varighed. Såfremt advokaten

mener sig berettiget til et salær, der ligger ud over en time, vil advokaten skulle fremlægge yderligere dokumentation for baggrunden herfor. Retten vil skulle tage konkret stilling til, om de fremlagte oplysninger udgør tilstrækkelig dokumentation.

Såfremt advokaten efterfølgende beskikkes som advokat for forurettede, vil salær samt eventuel godtgørelse for samtalen skulle indgå i det samlede salær og eventuel godtgørelse, som fastsættes af retten i medfør af retsplejelovens § 334, stk. 4.

2.7.3.2. Opfølgende samtale i forlængelse af sagens ellers retshandlingens afslutning

Det foreslås, at retsplejelovens § 741 c, stk. 4, udvides, så det fremgår, at forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens §§ 210 eller 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, eller § 232 har ret til en vederlagsfri samtale med den beskikkede advokat i forlængelse af sagens eller retshandlingens afslutning.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at forurettede i sager om seksuelle overgreb får ret til en opfølgende samtale med den beskikkede advokat i umiddelbar forlængelse af en domsafsigelse eller modtagelsen af afgørelse fra anklagemyndigheden om påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721 eller tiltalefrafald efter § 722.

Advokaten vil under samtalen kunne forklare forurettede om indholdet og udfaldet af afgørelsen eller dommen samt forurettedes muligheder og rettigheder, herunder om eventuelle muligheder for at klage eller søge erstatning ved Erstatningsnævnet. Det forudsættes i den forbindelse, at samtalen som udgangspunkt ikke vil overstige en times varighed.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke indebærer, at den beskikkede advokats opgaver udvides til at omfatte en eventuel sag ved Erstatningsnævnet.

Det foreslås, at udgifterne til advokatens salær vil skulle indgå i det samlede salær og eventuel godtgørelse, som fastsættes af retten efter retsplejelovens § 334, stk. 4. Det foreslås i den forbindelse, at der indsættes en bestemmelse om, at fastsættelse af salær og godtgørelse i dette tilfælde vil skulle ske ved særskilt beslutning i umiddelbar forlængelse af, at den opfølgende samtale har været afholdt.

3. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

3.1. Udrejseforbud og inddragelse af pas

Efter artikel 8, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) har enhver ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

Efter artikel 2, stk. 1, i 4. tillægsprotokol til EMRK skal enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, have ret til inden for dette område at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted.

Disse rettigheder er imidlertid ikke absolutte. Der kan gøres indgreb i de nævnte rettigheder, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund (opfylder kravet om proportionalitet) til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed, for at opretholde den offentlige orden, for at forebygge forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder, jf. EMRK artikel 8, stk. 2, og artikel 2, stk. 3, i 4. tillægsprotokol til EMRK.

Det foreslåede udrejseforbud vil kunne udgøre et indgreb i retten til privatliv og familieliv efter EMRK artikel 8 og i retten til bevægelses- og opholdsfrihed efter artikel 2 i 4. tillægsprotokol til EMRK.

De nævnte indgreb vil være foreskrevet ved lov og forfølge vægtige hensyn til bl.a. at forebygge forbrydelser, herunder hensynet til at forebygge, at personer, der bor i Danmark, begår seksuelle overgreb mod børn andre steder i verden. Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning ikke går videre end nødvendigt for at varetage disse hensyn.

Det bemærkes i den forbindelse, at et udrejseforbud efter den foreslåede § 236, stk. 1, nr. 5, idømmes af domstolene og kan gives, når det efter en konkret vurdering af karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende karakter i udlandet, og at et forbud vil være egnet og nødvendigt til at forebygge denne fare.

Det bemærkes i øvrigt, at den foreslåede ordning giver mulighed for, at politiet under særlige omstændigheder kan udstede et provisorisk pas og give tilladelse til at foretage en specifik rejse, f.eks. hvor afgørende familiemæssige hensyn taler for, at den pågældende bør have adgang til at foretage en specifik rejse ud af landet. Hertil kommer, at spørgsmålet om udrejseforbuddets opretholdelse vil kunne begæres prøvet ved domstolene efter 1 års forløb fra løsladelse eller udskrivning, idet justitsministeren, når særlige omstændigheder taler for det, kan tillade, at indbringelse for retten sker tidligere.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 8 og artikel 2 i 4. tillægsprotokol til EMRK.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Ændring af straffelovens § 216, stk. 2, indebærer merudgifter for kriminalforsorgen som følge af en øget strafmasse. Initiativet vurderes at medføre merudgifter for kriminalforsorgen på 3,7 mio. kr. i 2022 stigende til 4,4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem.

Det vurderes endvidere, at en strafskærpelse for andre seksuelle overgreb end samleje mod børn vil medføre merudgifter for kriminalforsorgen som følge af en øget strafmasse. Merudgifterne vurderes til 3,9 mio. kr. i 2022 stigende til 4,7 mio. kr. årligt i 2023 og frem.

Et forbud mod sexdukker, der fremstår som børn, forventes ligeledes at medføre merudgifter for kriminalforsorgen som følge af en øget strafmasse. Der forventes merudgifter på 1,6 mio. kr. i 2022 stigende til 2,0 mio. kr. årligt fra 2023 og frem.

De samlede udgifter for kriminalforsorgen på 9,2 mio. i 2022 og 11,1 mio. kr. i 2023 og frem afholdes inden for kriminalforsorgens økonomiske ramme.

Derudover kan lovforslaget vedr. en styrket indsats mod seksuelle overgreb medføre begrænsede merudgifter i domstolene. Merudgifterne afholdes inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

Ændringen af retsplejelovens §§ 741 a og 741 c forventes med en vis usikkerhed at medføre økonomiske konsekvenser på ca. 14,1 mio. kr. årligt ved fuld effekt. Udgifterne relaterer sig til aflønning af bistandsadvokater i forbindelse med samtale inden anmeldelse og efter dom samt ved opfølgende samtaler i forbindelse med tiltalefrafald og påtaleopgivelse. Udgifterne afholdes inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

Det vurderes, at den foreslåede ændring af straffelovens § 236, stk. 1, ikke vil medføre meromkostninger af betydning. Eventuelle udgifter afholdes inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

Det vurderes, at den foreslåede ændring af pasloven ikke vil medføre meromkostninger af betydning. Eventuelle udgifter afholdes inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

Lovforslaget vurderes ikke at have implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige af betydning.

Lovforslaget vurderes i øvrigt at følge principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vil indebære, at forurettede i sager om seksuelle overgreb vil få mulighed for at få vejledning fra en advokat forud for en eventuel anmeldelse til politiet samt en opfølgende samtale med den beskikkede advokat efter sagens eller retshandlingens afslutning. Da der allerede i dag er hjemmel til, at forurettede kan få beskikket en advokat, når forholdet er anmeldt til politiet, forventes denne del af lovforslaget navnlig at indebære, at advokaterne i forhold til i dag vil blive inddraget tidligere i visse sager. Det forventes således ikke, at denne del af lovforslaget vil medføre en forøgelse af antallet af advokatbeskikkelser.

Lovforslaget vil imidlertid også indebære, at der indføres konkrete dokumentationskrav i forbindelse med honoreringen for den samtale, der er afholdt forud for eventuel anmeldelse til politiet. Dokumentationskravet vil efter Justitsministeriets vurdering indebære, at lovforslaget vil have administrative konsekvenser for de advokater, som stiller sig til rådighed for ordningen.

Lovforslaget vurderes ikke i sig selv at påvirke virksomhedernes muligheder for at teste, udvikle og anvende digitale teknologier og forretningsmodeller, hvorfor principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke vurderes relevante.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

8. Natur- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke natur- og miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

9.1. Udrejseforbud og inddragelse af pas

Det følger af artikel 21, stk. 1, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), at enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i traktaterne og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.

Bestemmelsen er for så vidt angår retten til udrejse fra en medlemsstat nærmere udmøntet i artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område mv. (opholdsdirektivet), hvoraf det følger, at uden at dette berører de bestemmelser for rejsedokumenter, der gælder ved national grænsekontrol, har alle unionsborgere, der er i besiddelse af et gyldigt identitetskort eller pas, ret til at forlade en medlemsstats område for at rejse til en anden medlemsstat.

Unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til indrejse i en medlemsstat er nærmere udmøntet i

opholdsdirektivets artikel 5, mens retten til ophold i en anden medlemsstat er reguleret i direktivets kapitel III og IV. Det følger heraf, at unionsborgere og deres familiemedlemmer har ret til at indrejse og tage ophold i andre medlemsstater i indtil tre måneder. Under nærmere betingelser har unionsborgere og deres familiemedlemmer ret til at opholde sig i andre medlemsstater i mere end tre måneder.

Medlemsstaterne kan begrænse den frie bevægelighed og ophold for en unionsborger eller et familiemedlem uanset nationalitet af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. opholdsdirektivets artikel 27, stk. 1. Efter opholdsdirektivets artikel 27, stk. 2, skal foranstaltninger truffet af hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og kan udelukkende begrundes i vedkommendes personlige adfærd. En afgørelse om et udrejseforbud samt at nægte at udstede pas eller at inddrage et allerede udstedt pas udgør et indgreb i retten til fri bevægelighed for danske statsborgere, som ønsker at udrejse til en anden medlemsstat, og kan derfor ske i overensstemmelse med bl.a. betingelserne i opholdsdirektivets artikel 27, stk. 2.

Hertil kommer, at ordningen er begrundet i hensynet til barnets tarv, jf. artikel 24 i EU's Charter om grundlæggende rettigheder. Ifølge forklaringerne hertil bygger denne bestemmelse på FN's konvention om barnets rettigheder af 20. november 1989 (FN's børnekonvention). FN's børnekonvention indeholder en regulering af børns rettigheder på alle samfundsområder. Det grundlæggende hensyn til barnets tarv fastslås i artikel 3, stk. 1, i FN's børnekonvention, hvorefter barnets tarv i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for social velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal komme i første række.

De i pkt. 2.4.2 anførte hensyn bag den foreslåede ordning er efter Justitsministeriets opfattelse derfor begrundet. Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede ordning ikke går videre end nødvendigt for at varetage disse hensyn.

Det bemærkes i den forbindelse, at vurderingen af, om der er risiko for, at en person vil rejse til udlandet for at begå ny lignende kriminalitet, vil bero på et konkret skøn i hvert enkelt tilfælde. Det bemærkes i øvrigt, at ordningen indeholder undtagelsesmuligheder.

For så vidt angår udrejseforbud og pasinddragelse mv. giver den foreslåede ordning således mulighed for, at politiet under særlige omstændigheder kan udstede et provisorisk pas og give tilladelse til at foretage en specifik rejse, ligesom domstolene har mulighed for i det konkrete tilfælde at undlade at træffe afgørelse om udrejseforbud, hvis hensynet til Danmarks internationale forpligtelser taler derfor.

Hertil kommer, at domstolenes afgørelse vil kunne appelleres til højere instans, og at spørgsmålet om udrejseforbuddets opretholdelse vil kunne forlanges prøvet ved domstolene efter 1 års forløb fra løsladelse eller udskrivning.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at de foreslåede ordninger herved lever op til opholdsdirektivets krav i artikel 30 til meddelelsen af afgørelser, som begrænser den frie bevægelighed, og til de proceduremæssige garantier i direktivets artikel 31.

På den baggrund er det samlet set Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede ordning er i overensstemmelse med EU-retten.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. september 2021 til den 28. oktober 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Ad-

vokatrådet, Amnesty International, BUPL, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center for Voldtægtsofre, Rigshospitalet, Center for Voldtægtsofre, Århus, Center mod Menneskehandel, Danmarks Lærerforening, Danner, Dansk Kvindesamfund, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Stalking Center, Danske Advokater, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, Digitalt Ansvar, Dommerfuldmægtigforeningen, Exitcirklen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen Far, Foreningen Voldtægtsofres Vilkår, Gadejuristen, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Joan-Søstre, Justitia, KFUKs sociale arbejde, KL, Kompetencecenter Prostitution, Kvinderådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen af Socialpædagoger, Landsforeningen for Voldsramte Kvinder, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsorganisationen mod seksuelle overgreb, Lev Uden Vold, LOS – De private sociale tilbud, Mødrehjælpen, Offerrådgivningerne i Danmark, Politiforbundet, Pro Vest, Red Barnet, Reden International, Reden København, Reden Odense, Reden Aarhus, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsombudsmanden i Grønland, Røde Kors i Danmark, RådgivningsDanmark, Seksualpolitisk Forum, Sexarbejdernes Interesseorganisation, Socialpædagogernes Landsforbund, SSP-Samrådet og Tænketanken VM Viden om Mænd.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ændring af straffelovens § 216, stk. 2, indebærer merudgifter for kriminalforsorgen som følge af en øget strafmasse. Initiativet vurderes at medføre merudgifter for kriminalforsorgen på 3,7 mio. kr. i 2022 stigende til 4,4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem. Det vurderes endvidere, at en strafskærpelse for andre seksuelle overgreb end samleje mod børn vil medføre merudgifter for kriminalforsorgen som følge af en øget strafmasse. Merudgifterne vurderes til 3,9 mio. kr. i 2022 stigende til 4,7 mio. kr. årligt i 2023 og frem. Et forbud mod sexdukke, der fremstår som børn, forventes ligeledes at medføre merudgifter for kriminalforsorgen som følge af en øget strafmasse. Der forventes merudgifter på 1,6

mio. kr. i 2022 stigende til 2,0 mio. kr. årligt fra 2023 og frem.

De samlede udgifter for kriminalforsorgen på 9,2 mio. i 2022 og 11,1 mio. kr. i 2023 og frem afholdes inden for kriminalforsorgens økonomiske ramme.

Derudover kan lovforslaget vedr. en styrket indsats mod seksuelle overgreb medføre begrænsede merudgifter i domstolene. Merudgifterne afholdes inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

Ændringen af retsplejelovens §§ 741 a og 741 c forventes med en vis usikkerhed at medføre økonomiske konsekvenser på ca. 14,1 mio. kr. årligt ved fuld effekt. Udgifterne relaterer sig til aflønning af bistandsadvokater i forbindelse med samtale inden anmeldelse og efter dom samt ved opfølgende samtaler i forbindelse med tiltalefrafald og påtaleopgivelse. Udgifterne afholdes inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

Det vurderes, at den foreslåede ændring af straffelovens § 236, stk. 1, ikke vil medføre meromkostninger af betydning. Eventuelle udgifter afholdes inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

Det vurderes, at den foreslåede ændring af pasloven ikke vil medføre meromkostninger af betydning. Eventuelle udgifter afholdes inden for Justitsministeriets eksisterende økonomiske ramme.

Lovforslaget vurderes ikke at have implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige af betydning.

		Lovforslaget vurderes i øvrigt at følge principperne for digitaliseringsklar lovgivning.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Lovforslaget vurderes ikke at have implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige af betydning.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Lovforslaget indebærer, at der indføres konkrete dokumentationskrav i forbindelse med honoreringen for den samtale, der afholdt forud for anmeldelse til politiet. Dokumentationskravet indebærer efter Justitsministeriets vurdering, at lovforslaget vil have administrative konsekvenser for de advokater, som stiller sig til rådighed for ordningen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Natur- og miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten		
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af straffelovens § 216, stk. 2, at den, der har samleje med et barn under 12 år, straffes for voldtægt med fængsel indtil 12 år.

I medfør af straffelovens § 225 finder bestemmelsen i § 216 tilsvarende anvendelse på andet seksuelt forhold end samleje.

Det foreslås i § 216, stk. 2, at ”der” ændres til ”som”.

Der er tale om en sproglig ændring, der har til formål at give mulighed for at angive nærmere retningslinjer for strafniveauet ved overtrædelse af straffelovens § 225, jf. § 216, stk. 2, der med lovforslagets § 1, nr. 2, bliver § 216, stk. 2, 1. pkt.

Det forudsættes med bestemmelsen, at strafniveauet for andet seksuelt overgreb end samleje begået mod et barn under 12 år efter straffelovens § 225, jf. 216, stk. 2, 1. pkt., vil blive forhøjet med halvdelen sammenlignet med det gældende strafniveau.

Det betyder f.eks., at en person, der efter gældende praksis ville blive idømt en fængselsstraf på 1 år, med lovforslaget fremover som udgangspunkt vil skulle idømmes en fængselstraf på 1 år og 6 måneder.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil derfor kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. hermed de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af straffelovens § 216, stk. 2, at den, der har samleje med et barn under 12 år, straffes for voldtægt med fængsel indtil 12 år.

Det følger endvidere af straffelovens § 222, stk. 1, at den, som har samleje med et barn under 15 år, straffes med fængsel indtil 8 år, medmindre forholdet er omfattet af § 216, stk. 2. Ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 skal det indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed, jf. stk. 3.

Af straffelovens § 222, stk. 2, fremgår det, at hvis gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed ved brug af tvang eller fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år.

Med forslaget indsættes et nyt 2. *pkt.* i straffelovens § 216, stk. 2, hvoraf det fremgår, at på samme måde (som efter 1. *pkt.*) straffes den, som er fyldt 22 år og har samleje med et barn under 15 år.

Den foreslåede bestemmelse i § 216, stk. 2, 2. *pkt.*, vil således medføre, at samleje med et barn under 15 år straffes som voldtægt, hvis gerningspersonen er fyldt 22 år.

Forslaget indebærer, at samleje med et barn under 15 år fremover vil skulle henføres til straffelovens § 216, stk. 2, 2. *pkt.*, i stedet for straffelovens § 222, såfremt gerningspersonen er fyldt 22 år. Tilfælde, hvor en gerningsperson, der ikke er fyldt 22 år, har samleje med et barn under 15 år, vil fortsat være omfattet af § 222.

Det er en forudsætning for straf for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse, at der er det fornødne forsæt, jf. den almindelige regel herom i straffelovens § 19. Det er således en betingelse for bestemmelsens anvendelse, at gerningspersonen havde forsæt med hensyn til, at barnet var under 15 år. I tilfælde, hvor gerningspersonen har handlet uagtsomt med hensyn til barnets alder, vil der fortsat kunne straffes for samleje med et barn under 15 år efter straffelovens § 222, jf. § 228.

Der vil kunne straffes i sammenstød for overtrædelse af § 216, stk. 1, og den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 216, stk. 2, 2. *pkt.*

Den foreslåede bestemmelse lægger op til en strafferamme identisk med den gældende efter § 216, stk. 2.

Ved straffens fastsættelse vil der bl.a. kunne lægges vægt på barnets alder, aldersforskellen mellem barnet og gerningspersonen samt forholdet mellem disse personer, herunder om gerningspersonen har en særlig autoritet i forhold til barnet, f.eks. at den pågældende er barnets lærer.

Med forslaget forudsættes det, at strafniveauet for den foreslåede bestemmelse i § 216, stk. 2, 2. pkt., vil blive forhøjet med en tredjedel i forhold til gældende strafniveau for tilfælde, der i dag er omfattet af straffelovens § 222, stk. 1, og som fremover vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det betyder f.eks., at en person, der efter gældende praksis efter straffelovens § 222, stk. 1, vil blive idømt en fængselsstraf på 6 måneder, med lovforslaget fremover vil skulle idømmes en fængselsstraf på 8 måneder for overtrædelse af § 216, stk. 2, 2. pkt.

Der tilsigtes med den foreslåede ordning ikke nogen ændringer i strafniveauet i forhold til tilfælde, der i dag er omfattet af § 222, stk. 2 eller 3, hvor der således som udgangspunkt vil skulle udmåles en straf på 3 år og 6 måneders fængsel for et enkeltstående fuldbyrdet samleje.

Med forslaget forudsættes det samtidig, at strafniveauet i sager omfattet af § 225, jf. § 216, stk. 2, 2. pkt., om andet seksuelt overgreb end samleje begået mod et barn under 15 år vil blive forhøjet med halvdelen i forhold til det gældende niveau.

Det betyder f.eks. at en person, der efter gældende praksis ville blive idømt 4 måneders fængsel, med lovforslaget fremover vil skulle idømmes en fængselsstraf på 6 måneder.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

En overtrædelse af den foreslåede bestemmelse vil skulle anføres på den pågældendes børneattest.

Der henvises til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af straffelovens § 222, stk. 1, at den, som har samleje med et barn under 15 år, straffes med fængsel indtil 8 år, medmindre forholdet er omfattet af § 216, stk. 2. Ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 skal det indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed, jf. stk. 3.

Af straffelovens § 222, stk. 2, fremgår det, at hvis gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed ved brug af tvang eller fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år.

I medfør af straffelovens § 225 finder bestemmelsen i § 222 tilsvarende anvendelse på andet seksuelt forhold end samleje.

Det foreslås, at ”som” ændres til ”der” i straffelovens § 222, stk. 1.

Der er tale om en sproglig ændring, der har til formål at give mulighed for at angive nærmere retningslinjer for strafniveauet ved overtrædelse af straffelovens § 225, jf. § 222, stk. 1.

Det forudsættes med bestemmelsen, at strafniveauet for andet seksuelt overgreb end samleje begået mod et barn under 15 år efter straffelovens § 225, jf. 222, stk. 1, vil blive forhøjet med halvdelen sammenlignet med det gældende strafniveau.

Det betyder f.eks., at en person, der efter gældende praksis ville blive idømt en fængselsstraf på 4 måneder, med lovforslaget fremover som udgangspunkt vil skulle idømmes en fængselstraf på 6 måneder.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil derfor kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. hermed de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det følger af straffelovens § 222, stk. 1, at den, som har samleje med et barn under 15 år, straffes med fængsel indtil 8 år, medmindre forholdet er omfattet af § 216, stk. 2. Ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 skal det indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed, jf. stk. 3.

Af straffelovens § 222, stk. 2, fremgår det, at hvis gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed ved brug af tvang eller fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år.

I medfør af straffelovens § 225 finder bestemmelsen i § 222 tilsvarende anvendelse på andet seksuelt forhold end samleje.

Det foreslås, at ”ved brug af tvang” ændres til ”ved brug af enten tvang” i straffelovens § 222, stk. 2.

Der er tale om en sproglig ændring, der har til formål at give mulighed for at angive nærmere retningslinjer for strafniveauet ved overtrædelse af straffelovens § 225, jf. § 222, stk. 2.

Det forudsættes med bestemmelsen, at strafniveauet for andet seksuelt overgreb end samleje begået mod et barn under 15 år efter straffelovens § 225, jf. 222, stk. 2, forhøjes med omkring halvdelen sammenlignet med det gældende strafniveau.

Det betyder f.eks., at en person, der efter gældende praksis ville blive idømt en fængselsstraf på 6 måneder, med lovforslaget fremover som udgangspunkt vil skulle idømmes en fængselsstraf på 9 måneder.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil derfor kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. hermed de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af straffelovens § 222, stk. 1, at den, som har samleje med et barn under 15 år, straffes med fængsel indtil 8 år, medmindre forholdet er omfattet af § 216, stk. 2. Ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 skal det indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed, jf. stk. 3.

Af straffelovens § 222, stk. 2, fremgår det, at hvis gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed ved brug af tvang eller fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år.

I medfør af straffelovens § 225 finder bestemmelsen i § 222 tilsvarende anvendelse på andet seksuelt forhold end samleje.

Det foreslås, at ”ved udnyttelse af” ændres til ”ved at udnytte” i straffelovens § 222, stk. 3.

Der er tale om en sproglig ændring, der har til formål at give mulighed for at angive nærmere retningslinjer for strafniveauet ved overtrædelse af straffelovens § 225, jf. § 222, stk. 3.

Det forudsættes med bestemmelsen, at strafniveauet for andet seksuelt overgreb end samleje begået mod et barn under 15 år efter straffelovens § 225, jf. 222, stk. 3, forhøjes med halvdelen sammenlignet med det gældende strafniveau.

Det betyder f.eks., at en person, der efter gældende praksis vil blive idømt en fængselsstraf på 6 måneder, med lovforslaget fremover vil skulle idømmes en fængselsstraf på 9 måneder.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil derfor kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. hermed de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Straffeloven indeholder ikke i dag en bestemmelse, der kriminaliserer fremstilling, besiddelse, salg eller anden overdragelse af dukker, som fremstår som børn, og som er konstrueret med seksuelt formål for øje.

Med forslaget indsættes en ny bestemmelse i straffelovens § 235 a, stk. 1, hvorefter den, som fremstiller, sælger eller på anden måde overdrager en dukke, som fremstår som et barn, og som er konstrueret med seksuelt formål for øje, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en ny bestemmelse i § 235, stk. 2, hvorefter den, som besidder en dukke som nævnt i stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Straf efter den foreslåede bestemmelses stk. 1, forudsætter, at gerningspersonen fremstiller, sælger eller på anden måde overdrager de pågældende dukker.

Ved ”fremstiller” forstås processen, hvorved dukken bliver til. Det er ikke afgørende, om hensigten med fremstillingen er at videresælge dukken, eller om den er tiltænkt eget brug.

Bestemmelsen omfatter desuden salg eller anden overdragelse af dukken. Dette omfatter både salg i fysisk butik og salg på anden måde, f.eks. via internettet. Det er ikke afgørende, om salget sker fra en virksomhed eller mellem private, f.eks. ved brug af hjemmesider som Den Blå Avis, Facebook eller lignende. Det er heller ikke afgørende, om overdragelsen sker mod vederlag.

Efter den foreslåede bestemmelses stk. 2 straffes den, som besidder en sexdukke, der fremstår som et barn. Besiddelse til eget brug vil være omfattet, ligesom det vil falde inden for bestemmelsens anvendelsesområde at opbevare eller transportere en dukke for andre.

Bestemmelsen forudsætter, at dukken er konstrueret med seksuelt formål for øje. Ved vurderingen af, om en dukke er omfattet af bestemmelsen, skal der tages hensyn til de samlede omstændigheder vedrørende dukken, herunder om den er udstyret med funktioner til seksuelt brug som f.eks. kropsåbninger eller menneskelig kropstemperatur. Disse elementer er dog ikke i sig selv afgørende for, om dukken kan siges at være konstrueret til seksuelt formål. Det kan i øvrigt tillægges vægt, hvordan dukken er markedsført. Det

bemærkes i den forbindelse, at markedsføringen af dukken ikke i sig selv vil være tilstrækkeligt til at påvise, at der er tale om en dukke, der er konstrueret med et seksuelt formål for øje, ligesom det ikke i sig selv vil være tilstrækkeligt til at konkludere modsat, at dukken *ikke* er konstrueret dertil.

Den foreslåede bestemmelse forudsætter endvidere, at dukken fremstår som ”et barn”. Om dette er tilfældet, vil bero på en samlet vurdering af dukkens udseende. Der vil eksempelvis kunne lægges vægt på, om der er tale om en dukke med anatomi og proportioner som et barn, herunder om dukken fremstår som en person, der ikke har gennemgået puberteten, og om den er udstyret med et ansigt med tydelige barnlige træk. Hverken højden eller et fladt brystparti er i sig selv afgørende ved vurderingen, men vil kunne bidrage til det helhedsindtryk, at dukken må opfattes som et barn. F.eks. kan det tillægges vægt, om dukken fremstilles i barnligt tøj eller med barnlige rekvisitter såsom legetøj beregnet til børn. Der vil endvidere kunne lægges vægt på, om dukken er udstyret med en lydeffekt, der i udtryk eller ord signalerer, at dukken er konstrueret til at efterligne et barn. Der vil også i denne sammenhæng kunne lægges vægt på markedsføringen af dukken, uanset at dette ikke i sig selv vil være tilstrækkeligt til at bevise, at der er tale om en dukke, der fremstår som et barn, ligesom det ikke i sig selv vil være tilstrækkeligt til at konkludere modsat, at dukken *ikke* fremstår på den måde. Den endelige vurdering af, om dukken vil være omfattet af definitionen, vil afhænge af de konkrete omstændigheder i sagen.

I vurderingen af, om en dukke er omfattet af den foreslåede bestemmelse, er det ikke i sig selv afgørende, om dukken har fuld lighed med eller tilnærmelsesvist fremstår som en virkelig person.

Straf for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse fastsættes af domstolene ud fra en konkret vurdering af den enkelte sag. Det vil i den forbindelse skulle indgå som en væsentligt skærpende omstændighed for straffastsættelsen efter stk. 1, hvis der er tale om salg eller produktion af systematisk karakter. Hvorvidt salg eller produktion kan siges at være af systematisk karakter, vil blandt andet kunne bero på omfanget af produktionen og salget, samt hvorvidt der er tale om bred markedsføring.

Ved fastsættelsen af straffen for overtrædelse af bestemmelsens stk. 2 vil besiddelse af et stort antal dukker efter omstændighederne kunne tillægges vægt i skærpende retning.

Det forudsættes, at der vil blive fastsat regler om, at en overtrædelse af den pågældende bestemmelse vil skulle anføres på den pågældendes børneattest.

Det forudsættes desuden, at overtrædelse vil kunne medføre en betinget dom med vilkår om sexologisk behandling.

Der henvises til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1-4, kan en person, der dømmes efter straffelovens §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dom få forbud mod hhv. at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder (opholdsforbud), at lade børn under 18 år tage ophold i den pågældendes hjem (boligforbud), modtage besøg af børn under 18 år (besøgsforbud) eller gennem internettet eller lignende at kontakte et barn under 18 år (kontaktforbud).

Det foreslås, at »eller« udgår af straffelovens § 236, stk. 1, nr. 3.

Den foreslåede ændring af straffelovens § 236, stk. 1, nr. 3, skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 9, hvorefter der foreslås indsat et nyt nummer i bestemmelsen.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1-4, kan en person, der dømmes efter straffelovens §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dom få forbud mod hhv. at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder (opholdsforbud), at lade børn under 18 år tage ophold i den pågældendes hjem (boligforbud), modtage besøg af børn under 18 år (besøgsforbud) eller gennem internettet eller lignende at kontakte et barn under 18 år (kontaktforbud).

Det foreslås, at »(kontaktforbud)« ændres til »(kontaktforbud), eller« i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 4.

Den foreslåede ændring af straffelovens § 236, stk. 1, nr. 4, skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 9, hvorefter der foreslås indsat et nyt nummer i bestemmelsen.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1-4, kan en person, der dømmes efter straffelovens §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dom få forbud mod hhv. at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder (opholdsforbud), at lade børn under 18 år tage ophold i den pågældendes hjem (boligforbud), at modtage besøg af børn under 18 år (besøgsforbud) eller gennem internettet eller lignende at kontakte et barn under 18 år (kontaktforbud).

Straffeloven indeholder ikke i dag en mulighed for at idømme personer, der er dømt for seksualforbrydelser, forbud mod at rejse til udlandet.

Det foreslås, at der i straffelovens § 236, stk. 1, indføres et nyt *nr. 5* om forbud mod at udrejse.

Ændringen indebærer, at den, der dømmes efter straffelovens §§ 216 (voldtægt) eller 222 (samleje med børn under 15 år), § 223, stk. 2 (samleje eller andet seksuelt forhold end samleje med stedbarn, plejebarn eller barn betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse), § 224, stk. 1 (medvirken til, at en person under 18 år mod betaling eller løfte om betaling har seksuelt forhold til en kunde), § 225, jf. §§ 216 eller 222 (andet seksuelt forhold end samleje), § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228 (uagtsomme overtrædelser, jf. en af de foregående bestemmelser), § 232 (blufærdighedskrænkelser) eller § 262 a, stk. 2 (om rekruttering, transport mv. af person med henblik på udnyttelse af vedkommende til prostitution eller optagelse af pornografiske billeder), ved dommen kan meddeles forbud mod at udrejse (udrejseforbud).

Et udrejseforbud vil kunne gives, uanset hvilken af de i den foreslåede § 236, stk. 1, nævnte bestemmelser, den pågældende dømmes for at have overtrådt, og det vil som udgangspunkt være uden betydning, hvor lang den idømte fængselsstraf er. Et forbud vil således skulle idømmes efter en konkret vurdering af, om det vil være egnet og nødvendigt for at forebygge ny kriminalitet af lignende beskaffenhed i udlandet. Der vil efter omstændighederne kunne idømmes et forbud, selvom den idømte fængselsstraf er relativt lav, hvis den pågældende f.eks. gentagne gange tidligere er dømt for ligeartet kriminalitet.

Den foreslåede ordning vil tillige omfatte personer, der dømmes for forsøg på og medvirken til lovovertrædelser, jf. straffelovens §§ 21 og 23.

Et udrejseforbud vil kunne gives sammen med et opholds-, bolig-, besøgs- eller kontaktforbud efter de gældende bestemmelser i § 236, stk. 1, nr. 1-4.

Overtrædelse af den foreslåede bestemmelse om udrejseforbud vil i medfør af det gældende stk. 7, der med lovforslagets § 1, nr. 12, 14 og 15 bliver stk. 10, kunne straffes med fængsel indtil 2 år.

Udrejser den pågældende uden at have fået tilladelse af politiet dertil efter den foreslåede bestemmelse i § 236, stk. 2, 3. pkt., vil den pågældende således kunne straffes med fængsel i indtil 2 år.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1-4, kan en person, der dømmes efter straffelovens §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dom få forbud mod hhv. at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder (opholdsforbud), at lade børn under 18 år tage ophold i den pågældendes hjem (boligforbud), at modtage besøg af børn under 18 år (besøgsforbud) eller gennem internettet eller lignende at kontakte et barn under 18 år (kontaktforbud).

Det følger af straffelovens § 236, stk. 2, at forbud efter stk. 1, ikke omfatter kontakt, ophold eller færden, som af særlige grunde må anses for beføjet.

Det foreslås, at der indsættes et 3. *pkt.* i straffelovens § 236, stk. 2, hvorefter politiet under særlige omstændigheder kan meddele skriftlig tilladelse til, at en person, der er meddelt forbud efter stk. 1, nr. 5, kan foretage en specifik rejse.

Med ”særlige omstændigheder” skal bl.a. forstås tilfælde, hvor afgørende familiemæssige hensyn taler for, at den pågældende bør have adgang til at foretage en specifik rejse ud af landet. I overensstemmelse med, hvad der gælder for opholdsforbud efter stk. 1, nr. 1, vil det f.eks. kunne være tilfældet, hvis rejsen er nødvendig for at deltage i begravelsen af et nært familiemedlem. Det vil som det helt klare udgangspunkt ikke kunne begrunde en undtagelse, at den pågældende har planlagt en ferie i forbudsperioden.

Der vil efter omstændighederne også kunne gives tilladelse til tjenesterejser, hvis det vil medføre betydelig ulempe eller økonomisk tab for den pågældende eller dennes arbejdsgiver, at rejsen ikke gennemføres.

Eksemplerne ovenfor er ikke et udtryk for en udtømmende opregning af tilfælde, hvor konkrete hensyn kan tale med afgørende vægt for at tillade den pågældende at foretage en specifik rejse.

Det vil således bero på et konkret skøn, om der i den enkelte sag foreligger særlige omstændigheder, og politiet skal i den forbindelse foretage en samlet vurdering af sagens omstændigheder, herunder om der er en konkret mistanke om, at den pågældende vil misbruge tilladelsen.

Hvis der er holdepunkter for at antage, at den dømte vil misbruge en eventuel tilladelse, vil denne ikke kunne meddeles. Det vil efter omstændighederne kunne være tilfældet, hvis den pågældende tidligere har overtrådt vilkårene for en tilladelse, eller hvis politiet konkret er i besiddelse af oplysninger om, at den pågældende vil misbruge en tilladelse. I sådanne situationer vil der dog kunne meddeles tilladelse, hvis der f.eks. foreligger tungtvejende hensyn til den pågældendes privat- eller familieliv.

Det forudsættes, at muligheden for konkret at gøre undtagelse fra et idømt udrejseforbud vil blive administreret i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).

Det foreslås, at justitsministeren ved bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om sådanne tilladelser, herunder om indgivelse af ansøgning, vilkår for tilladelser og tilbagekaldelser af tilladelser, jf. den foreslåede § 1, nr. 22.

Det forudsættes, at politiet vil udstede et provisorisk pas efter den foreslåede bestemmelse i § 2 c, stk. 2, jf. lovforslagets § 3, nr. 1, såfremt der er meddelt tilladelse til at foretage en specifik rejse.

Politiets beslutning om, hvorvidt der kan meddeles tilladelse til at foretage en specifik rejse, vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Behandlingen af sådanne sager vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven samt øvrige forvaltningsretlige regler og grundsætninger.

Politiets beslutning om at meddele afslag på at foretage en specifik rejse vil kunne påklages til rigspolitichefen, jf. retsplejelovens § 109, stk. 1. Rigspolitichefens beslutning vil ikke kunne påklages til Justitsministeriet, jf. retsplejelovens § 109, stk. 2.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1-4, kan en person, der dømmes efter straffelovens §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dom få forbud mod hhv. at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder (opholdsforbud), at lade børn under 18 år tage ophold i den pågældendes hjem (boligforbud), at modtage besøg af børn under 18 år (besøgsforbud) eller gennem internettet eller lignende at kontakte et barn under 18 år (kontaktforbud).

Efter straffelovens § 236, stk. 3, gives et forbud efter stk. 1, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.

Det foreslås, at der efter »Forbud« i straffelovens § 236, *stk. 3*, indsættes »efter stk. 1, nr. 1-4,«.

Den foreslåede ændring af straffelovens § 236, stk. 3, skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 12, hvorefter forbud efter den foreslåede § 236, stk. 1, nr. 5, kan gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed i udlandet, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1-4, kan en person, der dømmes efter straffelovens §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dom få forbud mod hhv. at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder (opholdsforbud), at lade børn under 18 år tage ophold i den pågældendes hjem (boligforbud), at modtage besøg af børn under 18 år (besøgsforbud) eller gennem internettet eller lignende at kontakte et barn under 18 år (kontaktforbud).

Efter straffelovens § 236, stk. 3, gives et forbud efter stk. 1, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 4*, hvorefter et udrejseforbud kan gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må

antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed i udlandet, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.

Der vil i den forbindelse kunne lægges vægt på, om den dømte tidligere er dømt for overgreb begået i udlandet, eller om den dømte i øvrigt har begået lignende kriminalitet med forbindelse til udlandet, f.eks. ved gennem korrespondance med udenlandske personer at have delt eller modtaget børnepornografisk materiale. Det vil også kunne indgå i vurderingen, om den dømte i øvrigt har tilknytning til udlandet, idet f.eks. hyppige udlandsophold må antages at kunne føre til, at der vurderes at være en øget sandsynlighed for, at en eventuel ny lovovertrædelse vil blive begået i udlandet.

Et udrejseforbud vil kunne idømmes, selvom lovovertrædelsen ikke har tilknytning til udlandet. Det afgørende vil være, om det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed i udlandet, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare. Der vil i den forbindelse også kunne lægges vægt på de foreliggende oplysninger om den dømtes person, som de eksempelvis fremgår af en eventuel personundersøgelse efter retsplejelovens § 808 eller en mentalundersøgelse efter retsplejelovens § 809.

Om et udrejseforbud bør gives i tilfælde, hvor den dømte ikke tidligere er dømt for lignende kriminalitet, vil navnlig afhænge af, om et forbud må anses for egnet til at forebygge faren for, at den dømte begår nye lovovertrædelser af lignende beskaffenhed i udlandet. Det kan efter omstændighederne være tilfældet, hvor forbrydelsen er af grovere karakter og begået mod et eller flere børn, som den pågældende ikke har en relation til. I disse tilfælde vil der således kunne gives et udrejseforbud, selvom der ikke er en tilknytning til udlandet.

Et udrejseforbud vil altid skulle idømmes af domstolene efter en konkret vurdering af, om et forbud vil være egnet og nødvendigt for at forebygge nye lovovertrædelser af lignende beskaffenhed i udlandet ved at sikre, at den dømte i en periode ikke kan forlade Danmark. Det bemærkes i den forbindelse, at et forbud ikke har til formål at beskytte den forurettede for det eller de pådømte forhold mod nye overgreb eller krænkelse fra den dømtes side. Forbuddet har derimod til formål at forebygge, at den dømte begår ny lignende kriminalitet andre steder end der, hvor den lovovertrædelse, som gav anledning til forbuddet, er begået.

Det fremgår desuden af den gældende bestemmelse i stk. 5, der med lovforslagets § 1, nr. 12 og 14, bliver stk. 7, at forbuddet ikke må stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til den, som forbuddet skal beskytte, og karakteren af det begåede forhold. Der vil således også i relation til den foreslåede bestemmelse om udrejseforbud skulle foretages en proportionalitetsvurdering. Bestemmelsens stk. 5, der bliver stk. 7, er således relevant for domstolenes vurdering af, om der skal gives et udrejseforbud og for dets tidsmæssige udstrækning.

Der skal således være et rimeligt forhold mellem på den ene side det indgreb over for den dømte, som udrejseforbuddet indebærer, og på den anden side dels hensynet til de potentielle ofre, som forbuddet har til formål at beskytte, dels alvoren af den nu pådømte kriminalitet.

Et udrejseforbud vil bl.a. kunne være relevant, hvis den dømte tidligere er dømt for tilsvarende forhold. Det er imidlertid ikke en betingelse, at der er tale om et gentagelsestilfælde, og et forbud vil således også kunne meddeles i førstegangstilfælde, hvis forbrydelsen er af grovere karakter, herunder hvis den dømte findes skyldig i flere ligeartede forhold begået ved forskellige lejligheder over for forskellige ofre.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse om udrejseforbud ikke vil være relevant i tilfælde, hvor den dømte ikke har dansk statsborgerskab og udvises efter udlændingelovens § 22.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1-4, kan en person, der dømmes efter straffelovens §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dom få forbud mod hhv. at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder (opholdsforbud), at lade børn under 18 år tage ophold i den pågældendes hjem (boligforbud), at modtage besøg af børn under 18 år (besøgsforbud) eller gennem internettet eller lignende at kontakte et barn under 18 år (kontaktforbud).

Efter straffelovens § 236, stk. 4, der med lovforslagets § 1, nr. 12, bliver stk. 5, gives forbud efter stk. 1 indtil videre. Et forbud kan dog gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom.

Det foreslås, at der i straffelovens § 236, *stk. 4, 1. pkt.*, indsættes », jf. dog stk. 6.« efter »indtil videre«.

Den foreslåede ændring af straffelovens § 236, stk. 4, 1. pkt., skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 14, hvorefter forbud efter stk. 1, nr. 5, gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14

Efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1-4, kan en person, der dømmes efter straffelovens §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dom få forbud mod hhv. at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder (opholdsforbud), at lade børn under 18 år tage ophold i den pågældendes hjem (boligforbud), at modtage besøg af børn under 18 år (besøgsforbud) eller gennem internettet eller lignende at kontakte et barn under 18 år (kontaktforbud).

Efter straffelovens § 236, stk. 4, der med lovforslagets § 1, nr. 12, bliver stk. 5, gives forbud efter bestemmelsens stk. 1 indtil videre. Forbud kan dog også gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 6* i straffelovens § 236, hvorefter forbud efter stk. 1, nr. 5, gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom. Ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter vil forbuddet blive forlænget tilsvarende.

Et udrejseforbud efter den foreslåede § 236, stk. 1, nr. 5, vil således altid skulle gives på tid.

Det vil være op til domstolene at tage stilling til udrejseforbuddets varighed i forbindelse med, at den pågældende gives et forbud. Vurderingen skal foretages ud fra en samlet vurdering af sagens omstændigheder og risikoen for, at den pågældende vil begå nye overgreb i udlandet. Der vil i den forbindelse skulle lægges vægt på de samme elementer som i forbindelse med beslutningen om at udstede et udrejseforbud.

Hvis den dømte har begået særligt grov kriminalitet, vil det efter omstændighederne kunne tale for, at udrejseforbuddet skal gælde for en længere periode, end tilfældet vil være for forbrydelser af mindre grovhed. Det vil endvidere kunne indgå i vurderingen, om den dømte tidligere har begået lignende kriminalitet.

En person, der er idømt et udrejseforbud, vil ved senere dom kunne idømmes et yderligere forbud, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Et sådant yderligere forbud vil ligeledes få virkning fra endelig

dom. Der vil i den forbindelse ikke være noget til hinder for, at der er tidsmæssigt overlap mellem flere idømte forbud.

Ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter vil et forbud blive forlænget tilsvarende. Det indebærer, at forbuddets længde forlænges i tid i den periode, hvor den dømte udestår den fængselsstraf eller anden strafferetlige retsfølge af frihedsberøvende karakter, som blev idømt sammen med udrejseforbuddet, samt forlænges i tid med den periode, hvor den dømte udestår øvrige fængselsstraffe eller andre strafferetlige retsfølger af frihedsberøvende karakter, når udståelsen finder sted, mens udrejseforbuddet har virkning.

Et udrejseforbud vil således blive forlænget, når den pågældende udstår fængselsstraf eller forvaring i fængsel eller arresthus. Tilsvarende vil et forbud blive forlænget, hvis den pågældende efter reglerne i udgangsbekendtgørelsen udstår fængselsstraf under udstationering fra fængsel eller arresthus. Herudover vil et forbud blive forlænget, hvis den pågældende udstår straf i kriminalforsorgens pensioner eller institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, jf. straffuldbyrdeleslovens § 78, eller udstår straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (fodlænkeafsoning), jf. straffuldbyrdeleslovens kapitel 13 a.

Perioden vil blive beregnet fra begyndelsen af afsoningen mv. til løsladelsen eller udskrivningen, hvorved forstås første løsladelse eller udskrivning fra den pågældende afsoning, herunder prøveløsladelse og prøveudskrivning, samt benådning fra straffen eller anden strafferetlig retsfølge.

Et udrejseforbud vil ligeledes blive forlænget i tid, hvis der træffes bestemmelse om genindsættelse efter eventuel prøveløsladelse eller prøveudskrivning eller efter betinget benådning.

Hvis den dømte varetægtsfængsles i forbindelse med en straffesag, der ligger efter den dom, hvorved et forbud er givet, vil forbuddet også skulle forlænges med denne frihedsberøvelse, medmindre den pågældende frifindes eller ikke idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter. I sidstnævnte tilfælde vil der således ikke være tale om udståelse af fængselsstraf mv.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 15

Efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1-4, kan en person, der dømmes efter straffelovens §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dom få forbud mod hhv. at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder (opholdsforbud), at lade børn under 18 år tage ophold i den pågældendes hjem (boligforbud), at modtage besøg af børn under 18 år (besøgsforbud) eller gennem internettet eller lignende at kontakte et barn under 18 år (kontaktforbud).

Efter straffelovens § 236, stk. 4, der med lovforslagets § 1, nr. 12, bliver stk. 5, gives forbud efter stk. 1 indtil videre. Et forbud kan dog gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom.

Efter straffelovens § 236, stk. 6, der med lovforslagets § 1, nr. 12 og 14, bliver stk. 8, kan den dømte, hvis et forbud efter stk. 1, nr. 1-4, gives indtil videre, efter en 5-årig periode forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren dog tillade, at indbringelse for retten sker tidligere. Indbringelse sker for byretten i den retskreds, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig, jf. henvisningen til § 59, stk. 2 i 3. pkt. Byrettens afgørelse træffes ved kendelse. Doms mænd medvirker ikke.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 9* i § 236, hvorefter den, som er idømt udrejseforbud efter det foreslåede § 236, stk. 1, nr. 5, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, efter 1 års forløb fra løsladelsen eller udskrivningen kan forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om udrejseforbuddets opretholdelse for retten. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker tidligere. § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Afgørelsen vil skulle træffes ved kendelse. Går afgørelsen ud på, at udrejseforbuddet helt eller delvist opretholdes, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst efter 1 års forløb.

Byrettens kendelse vil i lighed med den gældende ordning i § 236, stk. 6, der med lovforslagets § 1, nr. 12 og 14, bliver stk. 8, kunne kæres til landsretten, jf. retsplejelovens § 968. Både den dømte og anklagemyndigheden kan kære. Kærefristen er 14 dage, jf. retsplejelovens § 969, stk. 1. Kære vil ikke have opsættende virkning, medmindre det modsatte bestemmes af byretten eller landsretten, jf. retsplejelovens § 969, stk. 2. Landsrettens afgørelse i kæresagen vil kun kunne kæres til Højesteret med Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. retsplejelovens § 973.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 16

Efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 1-4, kan en person, der dømmes efter straffelovens §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, ved dom få forbud mod hhv. at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder (opholdsforbud), at lade børn under 18 år tage ophold i den pågældendes hjem (boligforbud), at modtage besøg af børn under 18 år (besøgsforbud) eller gennem internettet eller lignende at kontakte et barn under 18 år (kontaktforbud).

Efter straffelovens § 236, stk. 8, fører politiet tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter stk. 1. Politiet kan som led i tilsynets gennemførelse uden retskendelse skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Politiet kan endvidere uden retskendelse foretage undersøgelser af breve og andre papirer og andre genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold.

Det foreslås, at der i *straffelovens § 236, stk. 8, 1. pkt.* der med lovforslagets § 1, nr. 12, 14 og 15, bliver stk. 11, indsættes »nr. 1-4« efter »stk. 1«.

Forslaget indebærer, at politiet ikke vil skulle føre tilsyn med dømtes overholdelse af et udrejseforbud meddelt efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 17-21

De foreslåede ændringer skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 12, 14 og 15.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 22

Det følger af straffelovens § 236, stk. 12, at justitsministeren fastsætter nærmere regler om, 1) gennemførelse af tilsyn som nævnt i stk. 8, herunder om tilsynets hyppighed, 2) politiets videregivelse af oplysninger som nævnt i stk. 10, 3) modtagernes tavshedspligt og opbevaring og behandling af oplysninger som

nævnt i stk. 10, herunder om, at oplysningerne i nødvendigt omfang kan behandles af andre ansatte end de i stk. 10 nævnte, 4) klage over politiets dispositioner i forbindelse med tilsyn som nævnt i stk. 8 og 5) straf af bøde for overtrædelse af regler fastsat i medfør af nr. 3.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *nr. 5*, hvorefter der vil blive fastsat nærmere regler om tilladelser efter den foreslåede bestemmelse i § 236, stk. 2, 3. pkt., herunder om indgivelse af ansøgning, vilkår for tilladelser og tilbagekaldelse af tilladelser.

Der vil således i bekendtgørelse blive fastsat nærmere regler om ansøgningsprocedure og udstedelse af tilladelse til at foretage en specifik rejse. Endvidere vil der blive fastsat nærmere regler om stedlig kompetence til at træffe afgørelse efter stk. 3. Der vil endvidere i bekendtgørelsen kunne fastsættes regler om politiets mulighed for at ændre eller tilbagekalde en meddelt tilladelse, hvis forudsætningerne for en tilladelse, herunder den dømtes personlige forhold, ændrer sig, hvis en tilladelse eller vilkårene herfor ikke overholdes, eller hvis oplysninger om den dømtes forhold giver bestemte grunde til at antage, at den pågældende vil misbruge den meddelte tilladelse.

Der henvises til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af retsplejelovens § 334, stk. 2, at der tilkommer den beskikkede advokat et passende salær samt godtgørelse for udlæg, herunder rejseudgifter, som advokaten med føje har haft i forbindelse med varetagelsen af hvervet.

Efter bestemmelsens stk. 4 fastsættes salæret og godtgørelsen af den ret, som har foretaget beskikkelsen, i overensstemmelse med de takster, som måtte være fastsat efter bestemmelsens stk. 7. Fastsættelse af salær og godtgørelse sker ved særskilt beslutning samtidig med sagens eller retshandlingens afslutning.

Det foreslås, at der indsættes et *4. pkt.* i retsplejelovens § 334, stk. 4, hvorefter der vil skulle fastsættes et samlet salær og godtgørelse i umiddelbar forlængelse af, at den beskikkede advokat har haft en samtale med forurettede efter sagens eller retshandlingens afslutning i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 741 c, stk. 4, 3. pkt., jf. lovforslagets § 2, nr. 5.

Bestemmelsen vil indebære, at den beskikkede advokat i umiddelbar forlængelse af samtalen vil skulle indsende en samlet salæropgørelse til retten, der herefter fastsætter salær og godtgørelse.

Der henvises til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af retsplejelovens § 334, stk. 2, at der tilkommer den beskikkede advokat et passende salær samt godtgørelse for udlæg, herunder rejseudgifter, som advokaten med føje har haft i forbindelse med varetagelsen af hvervet.

Efter bestemmelsens stk. 4 fastsættes salæret og godtgørelsen af den ret, som har foretaget beskikkelsen, i overensstemmelse med de takster, som måtte være fastsat efter bestemmelsens stk. 7. Fastsættelse af salær og godtgørelse sker ved særskilt beslutning samtidig med sagens eller retshandlingens afslutning.

Den beskikkede advokat må efter bestemmelsens stk. 5 ikke modtage et salær eller godtgørelse ud over det beløb, som er fastsat af retten. Dette gælder dog ikke, hvis der mellem forurettede og advokaten er truffet særlig aftale om vederlaget, og advokaten frafalder kravet mod staten.

Såfremt omkostningerne ved sagen er omfattet af en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, skal salæret og godtgørelsen til den beskikkede advokat i første række betales af forsikringen, jf. stk. 6.

De nuværende regler indeholder alene hjemmel til udbetaling af salær og godtgørelse til beskikkede advokater.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i retsplejelovens § 334 a, stk. 1, hvorefter der tilkommer den advokat, som forud for eventuel anmeldelse til politiet vejleder forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens §§ 210 eller 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, eller § 232, et salær og eventuel godtgørelse.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en ny bestemmelse i § 334 a, stk. 2, hvorefter salær og eventuel godtgørelse vil skulle fastsættes af retten i den kreds, hvor forbrydelsen er begået, ud fra de takster, som er fastsat i medfør af § 334, stk. 7, jf. bekendtgørelse nr. 1884 af 12. juli 2020 om takster for vederlag til offentlige forsvarer, visse beskikkede advokater m.v.

Fastsættelsen af salær og eventuel godtgørelse vil skulle ske ved særskilt beslutning, når retten har modtaget oplysninger om samtaleens varighed og indhold. Advokaten vil i den forbindelse skulle oplyse retten om de forhold, som har fået forurettede til at rette henvendelse til advokaten samt eventuelle årsager til, at forurettede ikke ønsker at politianmelde overgrebet.

Det forudsættes, at samtalen som udgangspunkt ikke vil overstige en times varighed. Såfremt advokaten mener sig berettiget til et salær, der ligger ud over en time, vil advokaten skulle fremlægge dokumentation for, hvad tiden har været anvendt til. Retten vil skulle tage konkret stilling til, om de fremlagte oplysninger udgør tilstrækkelig dokumentation.

Det foreslås, at bestemmelsen i lovens § 334, stk. 5, også vil finde anvendelse på sager, hvor der fastsættes salær og eventuel godtgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 334 a, stk. 1. Det indebærer, at den beskikkede advokat ikke må modtage salær eller godtgørelse ud over de beløb, der er fastsat af retten, medmindre der mellem forurettede og advokaten er truffet særlig aftale om vederlaget, og advokaten frafalder kravet mod staten.

Det foreslås endvidere, at bestemmelsen i lovens § 334, stk. 6, vil finde anvendelse på sager, hvor der fastsættes salær og eventuel godtgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 334 a. Det indebærer, at salæret og eventuel godtgørelse til bistandsadvokater betales af staten uanset straffesagens udfald. Betalingen af salæret er dog subsidær i forhold til forurettedes eventuelle retshjælpsforsikring, jf. retsplejelovens § 334, stk. 6.

Såfremt advokaten efterfølgende beskikkes som advokat for forurettede, vil salær og eventuel godtgørelse for samtalen skulle indgå i det samlede salær, som fastsættes af retten i medfør af retsplejelovens § 334, stk. 4. Advokaten vil i den forbindelse også skulle oplyse retten om de forhold, som har fået forurettede til at rette henvendelse til advokaten forud for anmeldelsen af overgrebet til politiet.

Der henvises til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af retsplejelovens § 389, stk. 3, at en beslutning efter § 334, stk. 4, om salær, der er fastsat til højst 20.000 kr., ikke kan kæres. Procesbevillingsnævnet kan dog give tilladelse til kære, hvis særlige grunde taler derfor.

Det foreslås, at det samme skal gælde i sager, hvor salæret fastsættes på baggrund af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 334 a, stk. 2, jf. lovforslagets § 2, nr. 2.

Der henvises til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det følger af retsplejelovens § 741 a, stk. 1, at i sager, der vedrører overtrædelse af straffelovens § 119, § 119 b, § 123, § 210, §§ 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, § 232, § 237, jf. § 21, §§ 243-246, § 249, § 250, § 252, stk. 2, §§ 260-262 a eller § 288, beskikker retten en advokat for den, der er forurettet ved lovovertrædelsen, når den pågældende fremsætter begæring om det.

Det følger af bestemmelsens stk. 2, at i sager om overtrædelse af straffelovens § 210, § 216, § 222, stk. 2, eller § 223, stk. 1, skal beskikkelse ske, medmindre den pågældende efter at være vejledt om retten til beskikkelse af advokat frabeder sig det. Den forurettede skal have lejlighed til at tale med en advokat før politiets afhøring af forurettede, medmindre den pågældende efter at være blevet vejledt frabeder sig det. Det samme gælder i sager om overtrædelse af straffelovens § 225, jf. § 216, § 222, stk. 2, eller § 223, stk. 1.

I sager om overtrædelse af straffelovens § 119, § 119 b, § 123, §§ 218-221, § 222, stk. 1, § 223, stk. 2, § 232, § 237, jf. § 21, §§ 243-246, §§ 249 og 250, § 252, stk. 2, §§ 260-262 a eller § 288 kan beskikkelse af advokat afslås, hvis lovovertrædelsen er af mindre alvorlig karakter, og advokatbistand må anses for åbenbart unødvendig. Det samme gør sig gældende i sager, der vedrører overtrædelse af § 225, jf. §§ 218-221, § 222, stk. 1, eller § 223, stk. 2, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 3.

Retten kan efter anmodning beskikke en advokat for forurettede, selv om overtrædelsen ikke er omfattet af stk. 1, når særlige omstændigheder taler for det, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 4.

Er den forurettede afgået ved døden som følge af forbrydelsen, kan retten efter anmodning beskikke en advokat for den forurettedes nære pårørende, når særlige hensyn taler for det, og betingelserne efter stk. 1, 2 eller 4 er opfyldt, jf. bestemmelsens stk. 5.

Hvis den forurettede ikke har fremsat begæring om beskikkelse af advokat, kan der efter politiets begæring beskikkes en advokat for den forurettede under efterforskningen. Det samme gælder, når der ikke sker beskikkelse efter stk. 2, jf. stk. 6.

Efter de gældende regler kan der først beskikkes en advokat for forurettede, når der er indgivet anmeldelse til politiet.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 4* i retsplejelovens § 741 a, hvorefter forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens § 210 (incest), § 216 (voldtægt), § 218 (samleje med en person ved udnyttelse af sindssygdom eller mental retardering), § 219 (samleje ved udnyttelse af ansættelse ved kriminalforsorgen, politiet eller på et opholdssted), § 220 (samleje ved udnyttelse af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller plejemæssige afhængighed), § 221 (tilsnigelse til samleje med en person, der forveksler en med en anden), § 222, stk. 1 (samleje med en person under 15 år), § 222, stk. 2 (samleje med person under 15 år ved udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed), eller § 223, stk. 1 (samleje med en person under 18 år, der er stedbarn, plejebarn eller betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse), § 223, stk. 2 (samleje med en person under 18 år ved groft misbrug af en på alder og erfaring betroet overlegenhed), eller § 232 (blufærdighedskrænkelser) har ret til en vederlagsfri samtale med en advokat forud for eventuel anmeldelse til politiet. Det samme vil gælde i sager, der vedrører overtrædelse af straffelovens § 225, jf. §§ 216-223 (andet seksuelt forhold end samleje).

Bestemmelsen vil indebære, at forurettede i alle sager om seksuelle overgreb får ret til at modtage vederlagsfri vejledning fra en advokat forud for eventuel anmeldelse til politiet.

Advokatens vejledning vil bl.a. kunne bestå i, at advokaten oplyser forurettede om vedkommendes muligheder og rettigheder, samt hvordan sagen må forventes at forløbe, såfremt der indgives anmeldelse til politiet. Advokaten vil også kunne ledsage forurettede til politiet eller vejlede forurettede om muligheden for at rette henvendelse til myndigheder og organisationer med kontakt til forurettede i sager om seksuelle overgreb f.eks. Center for Voldtægtsofre, Center for Seksuelle Overgreb og Lev Uden Vold.

Vejledningen vil som udgangspunkt kunne foregå både telefonisk eller ved et fysisk møde. Såfremt der er en ikke uvæsentlig afstand mellem forurettede og advokaten, forudsættes det imidlertid, at vejledningen foregår telefonisk. Det forudsættes, at samtalen som udgangspunkt ikke vil overstige en times varighed.

Advokaten vil ikke have til opgave at efterprøve, om der er grundlag for at anmelde forholdet til politiet, ligesom advokaten ikke vil have til opgave at sikre eventuelle efterforskningsmæssige spor, der måtte være relevante for sagen.

Såfremt forurettede anmelder forholdet til politiet, forudsættes det, at advokaten efterfølgende vil kunne blive beskikket som advokat for vedkommende efter reglerne i retsplejelovens § 741 a, stk. 1-3.

Den foreslåede ordning vil blive etableret med udgangspunkt i de bistandsadvokatlister, som politiet anvender i sager, hvor der er behov for at kontakte eller tilkalde en advokat for forurettede, indtil retten måtte beskikke en.

Listerne vil blive offentliggjort på Rigspolitiets og Rigsadvokatens hjemmesider samt kommunikeret til andre myndigheder og organisationer med kontakt til forurettede i sager om seksuelle overgreb, så forurettede på alle tidspunkter af døgnet vil have mulighed for at rette henvendelse til en af de advokater, der fremgår af listerne.

Den foreslåede ordning vil være frivillig for både forurettede og de advokater, som fremgår af bistandsadvokatlisterne. Det forudsættes således ikke, at de advokater, som fremgår af listerne, vil stå til rådighed på bestemte dage eller på bestemte tidspunkter af døgnet.

Der henvises til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det fremgår af retsplejelovens § 741 c, stk. 4, at retten meddeler den beskikkede advokat en udskrift af dommen, og at advokaten i den forbindelse kan orientere forurettede om dommen.

Retsplejeloven indeholder imidlertid ikke hjemmel til, at advokaten i forlængelse af domsafsigelse eller modtagelse af anklagemyndighedens afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald kan holde en opfølgende samtale med den forurettede.

Det foreslås, at der indsættes et 3. *pkt.* i retsplejelovens § 741 c, stk. 4, hvorefter forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens § 210 (incest), § 216 (voldtægt), § 218 (samleje med en person ved udnyttelse af sindssygdom eller mental retardering), § 219 (samleje ved udnyttelse af ansættelse ved kriminalforsorgen, politiet eller på et opholdssted), § 220 (samleje ved udnyttelse af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller plejemæssige afhængighed), § 221 (tilsnigelse til samleje med en person, der forveksler en med en anden), § 222, stk. 1 (samleje med en person under 15 år), § 222, stk. 2 (samleje med person under 15 år ved udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed), eller § 223, stk. 1 (en person under 18 år, der er stedbarn, plejebarn eller betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse), § 223, stk. 2 (samleje med en person under 18 år ved groft misbrug af en på alder og erfaring betroet overlegenhed), eller § 232 (blufærdighedskrænkelser) har ret til en vederlagsfri samtale med den

beskikkede advokat i forlængelse af sagens eller retshandlingens afslutning. Det samme vil gælde i sager, der vedrører overtrædelse af straffelovens § 225, jf. §§ 216-223 (andet seksuelt forhold end samleje).

Den foreslåede ordning vil indebære, at forurettede i sager om seksuelle overgreb får ret til en opfølgende samtale med den beskikkede advokat i umiddelbar forlængelse af en domsafsigelse eller modtagelsen af afgørelse fra anklagemyndigheden om påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721 eller tiltalefrafald efter § 722.

Advokaten vil under samtalen kunne forklare forurettede om indholdet og udfaldet af afgørelsen eller dommen samt forurettedes muligheder og rettigheder, herunder om mulighederne for eventuelt at klage eller søge erstatning ved Erstatningsnævnet. Det forudsættes, at samtalen vil skulle afholdes i umiddelbar forlængelse af, at der er truffet afgørelse eller afsagt dom i sagen, og at samtalen ikke vil overstige en times varighed.

Der bemærkes, at der med bestemmelsen ikke er lagt op til at udstrække den beskikkede advokats opgaver til at omfatte en eventuel sag ved Erstatningsnævnet.

Til nr. 6

Det fremgår af retsplejelovens § 799, stk. 1, at såfremt det er af afgørende betydning for efterforskningen, at ransagningen foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, kan retten, hvis efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 125 a, § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, § 191, § 192 a, § 192 b, stk. 1-3, § 237, § 262 a, § 286, stk. 1, jf. § 276, § 286, stk. 1, jf. § 276 a, § 288 eller § 289, ved kendelse træffe bestemmelse herom og om, at reglerne i § 798, stk. 2, 1.-4. pkt., og stk. 3, fraviges. Dette gælder dog ikke med hensyn til ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som nogen, der efter reglerne i § 170 er udelukket fra eller efter reglerne i § 172 er fritaget for at afgive forklaring som vidne i sagen, har rådighed over.

Det foreslås, at der i retsplejelovens § 799, stk. 1, indsættes en henvisning til straffelovens § 235 om besiddelse og udbredelse af seksuelt overgrebsmateriale med børn.

Det indebærer, at retten, hvis efterforskningen angår en overtrædelse af straffelovens § 235, og hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen, ved kendelse kan træffe beslutning om, at ransagning kan foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed.

Der foreslås ingen ændringer i de øvrige betingelser for anvendelse af hemmelig ransagning efter retsplejelovens § 799. Det vil fortsat være en betingelse, at hemmelig ransagning er af afgørende betydning for efterforskningen. Endvidere skal der fortsat som udgangspunkt indhentes en retskendelse. Hvis retskendelse på grund af sagens hastende karakter (på øjemedet) ikke kan afventes, skal sagen inden 24 timer fra indgrebs iværksættelse indbringes for retten, jf. § 799, stk. 1, og § 799, stk. 2, jf. § 783, stk. 4.

Der foreslås heller ingen ændringer i reglerne om fastsættelse af en frist for indgrebet, om indgreb uden retskendelse i hastende tilfælde (på øjemedet) med efterfølgende indbringelse for retten inden 24 timer, om beskikkelse af advokat og om efterfølgende underretning om ransagningen, jf. § 799, stk. 2, jf. § 783, stk. 3 og 4, og §§ 784, 785 og 788.

Endelig foreslås ingen ændringer i reglerne om gentagne hemmelige ransagninger, jf. § 799, stk. 3.

Der henvises til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Pasloven indeholder en række bestemmelser, hvorefter politiet kan nægte at udstede et pas eller inddrage et allerede udstedt pas.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i paslovens § 2 c, stk. 1, hvorefter politiet skal nægte at udstede pas til en person eller inddrage et allerede udstedt pas, hvis der er truffet afgørelse om udrejseforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at inddragelsen sker for en periode, der svarer til perioden for udrejseforbuddet. Politiets afgørelse om at nægte at udstede et pas kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en ny bestemmelse i paslovens § 2 c, stk. 2, hvorefter politiet kan udstede et provisorisk pas til en person, der er meddelt tilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 236, stk. 2, 3. pkt.

Ordningen skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 9.

Anklagemyndigheden vil skulle underrette politiet, når en person meddeles udrejseforbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5. Det forudsættes i den forbindelse, at underretningen sker i umiddelbar forlængelse af, at der er afsagt endelig dom i sagen.

Politiet skal herefter nægte at udstede pas til en dansk statsborger i den periode, hvor den pågældende er forbudt udrejse efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5.

Såfremt den dømte er i besiddelse af et allerede udstedt pas, skal politiet inddrage dette.

Politiet skal forestå opbevaringen af passet i den periode, hvor passet er inddraget.

Passet skal udleveres til den dømte, hvis udrejseforbuddet ophæves ved en domstolsprøvelse, jf. den foreslåede § 236, stk. 9.

Politiet skal i begge tilfælde sende en orientering til Kriminalregisteret, hvorefter den dømte vil blive registreret i Kriminalregisteret med en aktualitetsmarkering, så der kan blive oprettet en såkaldt hård spærring i Det Centrale Pasregister, således at det ikke bliver muligt for de pasudstedende myndigheder at forny den dømtes pas eller udstede nyt pas til vedkommende.

Det vurderes, at politiets nægtelse af udstedelse af et pas til en dansk statsborger vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Behandlingen af sådanne sager vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven samt øvrige forvaltningsretlige regler og grundsætninger.

Som nævnt under pkt. 2.5.1.2 følger det af forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 1, at der ikke er pligt til partshøring, hvis det efter oplysningernes eller vurderingernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag. Da politiet vil skulle træffe afgørelse om nægtelse af udstedelse af pas på baggrund af en oplysning om, at den pågældende ved endelig dom er blevet idømt et udrejseforbud, vil som det klare udgangspunkt være ubetænkeligt, at politiet træffer afgørelse i sådanne sager uden at partshøre den dømte om, at myndighederne er kommet i besiddelse af oplysningerne.

Politiets afgørelser om at nægte udstedelse af pas vil ikke kunne påklages til rigspolitichefen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 2 c, stk. 1, 2. pkt.

Politiets inddragelse af et allerede udstedt pas sker som umiddelbar følge af et udrejseforbud meddelt ved

dom efter den foreslåede bestemmelse i § 236, stk. 1, nr. 5, og har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det forudsættes, at politiet vil udstede et provisorisk pas til personer, der er meddelt tilladelse til udrejse efter § 236, stk. 2, 3. pkt.

En person, der er meddelt tilladelse efter § 236, stk. 2, 3. pkt., skal selv søge tilladelse til at få udstedt et provisorisk pas, og skal i den forbindelse dokumentere, at betingelserne herfor er opfyldt.

De almindelige regler i pasbekendtgørelsen om udstedelse af provisorisk pas vil også gælde for udstedelse af provisorisk pas efter den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2 c, stk. 2. Det indebærer bl.a., at det provisoriske pas kun vil blive givet for det tidsrum, som er påkrævet af hensyn til rejsens varighed, og ikke ud over et år, jf. pasbekendtgørelsens § 24, stk. 2. Det forudsættes i den forbindelse, at et provisorisk pas alene vil blive givet for et tidsrum svarende til den meddelte tilladelse, jf. den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 2, 3. pkt.

Prisen for et provisorisk pas vil være den samme som for udstedelsen af et almindeligt pas, jf. pasbekendtgørelsen § 24, stk. 3, jf. paslovens § 4 a.

Politiets beslutning om at udstede eller meddele afslag på et provisorisk pas, vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og behandlingen af sådanne sager vil således skulle ske i overensstemmelse med reglerne i forvaltningsloven samt øvrige forvaltningsretlige regler og grundsætninger.

Politiets beslutning om at meddele afslag på et provisorisk pas vil kunne påklages til rigspolitichefen, jf. retsplejelovens § 109, stk. 1. Rigspolitichefens beslutning vil ikke kunne påklages til Justitsministeriet, jf. retsplejelovens § 109, stk. 2.

Der henvises til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. marts 2022.

Det bemærkes, at det følger af straffelovens § 4, stk. 2, at for så vidt intet modsat er bestemt, indtræder andre retsfølger af en strafbar handling kun, når dette var hjemlet også ved den ved handlingens foretagelse gældende lovgivning.

Dette indebærer, at retten alene kan give et forbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5 (lovforslagets § 1, nr. 9), såfremt den strafbare handling, der er til pådømmelse, er begået efter lovens ikrafttræden.

Til § 5

De foreslåede ændringer af straffelovens § 236 vil ikke gælde for Færøerne og Grønland. Færøerne har således pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, mens der for Grønland gælder en særlig kriminallov.

De foreslåede ændringer af retsplejeloven vil heller ikke finde anvendelse på hverken Færøerne eller Grønland, da Færøerne og Grønland har egne retsplejelove.

Det foreslås, at lovens § 3 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1851 af 20. september 2021, foretages følgende ændringer:

§ 216. For voldtægt straffes med fængsel indtil 8 år den, der har samleje med en person, der ikke har samtykket heri.

Stk. 2. For voldtægt straffes med fængsel indtil 12 år den, der har samleje med et barn under 12 år.

Stk. 3-5. ---

§ 222. Den, som har samleje med et barn under 15 år, straffes med fængsel indtil 8 år, medmindre forholdet er omfattet af § 216, stk. 2

Stk. 2. Har gerningsmanden skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed ved brug af tvang eller fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år.

Stk. 3. Ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 skal det indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed.

§ 236. Når nogen dømmes efter §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, § 224, stk. 1, § 225, jf. §§ 216 eller 222, § 223, stk. 2, eller § 224, stk. 1, § 228, jf. en af de foregående bestemmelser, § 232 eller § 262 a, stk. 2, kan der ved dommen gives den pågældende forbud mod

1. I § 216, *stk. 2*, ændres »der« til: »som«.

2. I § 216, *stk. 2*, indsættes som 2. *pkt.*:

»På samme måde straffes den, som er fyldt 22 år og har samleje med et barn under 15 år.«

3. I § 222, *stk. 1*, ændres »som« til: »der«.

4. I § 222, *stk. 2*, ændres »ved brug af tvang« til: »ved brug af enten tvang«.

5. I § 222, *stk. 3*, ændres »ved udnyttelse af« til: »ved at udnytte«.

6. Efter § 235 indsættes:

»§ 235 a. Den, som fremstiller, sælger eller på anden måde overdrager en dukke, som er konstrueret med seksuelt formål for øje, og som udseendemæssigt fremstår som et barn, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. Den som besidder en dukke, som nævnt i stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.«

1) at opholde sig eller færdes i nærmere afgrænsede områder, hvor der er fare for, at den pågældende vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed (opholdsforbud),

2) uden politiets tilladelse at lade børn under 18 år tage ophold i sin bolig eller selv tage ophold hos personer, hos hvem der opholder sig børn under 18 år (boligforbud),

3) at modtage besøg af børn under 18 år, der ikke er ledsaget af en voksen (besøgsforbud), eller

4) gennem internettet eller et lignende system til spredning af information at søge at kontakte børn under 18 år, der ikke kender den dømte (kontaktforbud)

Stk. 2. Forbud efter stk. 1 omfatter ikke kontakt, ophold eller færden, som af særlige grunde må anses for befojet. Forbud efter stk. 1, nr. 2 og 3, omfatter ikke den dømtes børn eller adoptivbørn.

Stk. 3. Forbud kan gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.

Stk. 4. Forbud gives indtil videre. Forbud kan dog gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom.

Stk. 5. Forbud må ikke stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af den pågældendes forhold, hensynet til dem, som forbuddet skal beskytte, og karakteren af det begåede forhold.

Stk. 6. Når forbud er givet indtil videre, kan den dømte efter 5 års forløb regnet fra endelig dom forlange, at ankla-

7. I § 236, stk. 1, nr. 3, udgår »eller«.

8. I § 236, stk. 1, nr. 4, ændres »(kontaktforbud).« til: »(kontaktforbud), eller«.

9. I § 236, stk. 1, indsættes som nr. 5:

»5) at udrejse (udrejseforbud).«

10. I § 236, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»Politiet kan under særlige omstændigheder skriftligt meddele tilladelse til, at en person, der er meddelt forbud efter stk. 1, nr. 5, kan foretage en specifik rejse.«

11. I § 236, stk. 3, indsættes efter »Forbud«: »efter stk. 1, nr. 1-4,«.

12. I § 236 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Forbud efter stk. 1, nr. 5, kan gives, når det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om den dømtes person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at der er fare for, at den dømte vil begå ny lovovertrædelse af lignende beskaffenhed i udlandet, og at forbuddet vil være egnet til at forebygge denne fare.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

13. I § 236, stk. 4, 1. pkt., der bliver stk. 5, 1. pkt., indsættes efter »indtil videre«: », jf. dog stk. 6«.

14. I § 236 indsættes efter stk. 4, der bliver stk. 5, som nyt stykke:

»Stk. 6. Forbud efter stk. 1, nr. 5, gives på tid fra 1 til 5 år regnet fra endelig dom. Ved udståelse af fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter forlænges forbuddet tilsvarende.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 7 og 8.

15. I § 236 indsættes efter stk. 6, der bliver stk. 8, som nyt stykke:

gemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker tidligere. § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Hvis afgørelsen går ud på, at forbuddet helt eller delvis opretholdes, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst efter 2 års forløb.

Stk. 7. Overtrædelse af et forbud efter stk. 1 straffes med fængsel indtil 2 år.

Stk. 8. Politiet fører tilsyn med dømtes overholdelse af forbud efter stk. 1. Politiet kan som led i tilsynets gennemførelse uden retskendelse skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Politiet kan endvidere uden retskendelse foretage undersøgelse af breve og andre papirer og andre genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold.

Stk. 9. Tilsyn efter stk. 8 skal udføres så skånsomt, som omstændighederne tillader, og gennemførelsen af tilsynet skal stå i rimeligt forhold til tilsynets formål.

Stk. 10. Politiet kan videregive oplysninger til indehavere og ledere af virksomheder, institutioner m.v. om, hvilke personer der har fået forbud efter stk. 1, nr. 1, mod at opholde sig eller færdes i den pågældende virksomhed, institution m.v. Videregivelse må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve forbud efter stk. 1, nr. 1. Oplysningerne må kun behandles af modtagerne i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelse af forbuddet.

Stk. 11. Modtagerne har tavshedspligt med hensyn til de i stk. 10 nævnte oplysninger. Det samme gælder andre personer, som i medfør af regler fastsat efter stk. 12, nr. 3, kan behandle de pågældende oplysninger. §§ 152 og 152 c-152 f finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 12. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om

1) gennemførelse af tilsyn som nævnt i stk. 8, herunder om tilsynets hyppighed,

2) politiets videregivelse af oplysninger som nævnt i stk. 10,

3) modtagernes tavshedspligt og opbevaring og behandling af oplysninger som nævnt i stk. 10, herunder om, at oplysningerne i nødvendigt omfang kan behandles af andre ansatte end de i stk. 10 nævnte,

4) klage over politiets dispositioner i forbindelse med tilsyn som nævnt i stk. 8 og

5) straf af bøde for overtrædelse af regler fastsat i medfør af nr. 3.

»*Stk. 9.* Når et forbud er givet efter stk. 1, nr. 5, kan den dømte efter 1 års forløb regnet fra løsladelse eller udskrivning forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om forbuddets opretholdelse for retten. Når særlige omstændigheder taler for det, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker tidligere. § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Hvis afgørelsen går ud på, at forbuddet helt eller delvist opretholdes, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst efter 1 års forløb.«

Stk. 7-12 bliver herefter stk. 10-15.

16. I § 236, stk. 8, 1.pkt. der bliver stk. 11, 1. pkt. indsættes efter »stk. 1«: », nr. 1-4«.

17. I § 236, stk. 9, der bliver stk. 12, ændres »stk. 8« til: »stk. 11«.

18. I § 236, stk. 11, 1. pkt. der bliver stk. 14, 1.pkt. ændres »stk. 10« til: »stk. 13«, og i 2. pkt. ændres »stk. 12, nr. 3« til: »stk. 15, nr. 3«.

19. I § 236, stk. 12, nr. 1, der bliver stk. 15, nr. 1, ændres »stk. 8« til: »stk. 11«.

20. Tre steder i § 236, stk. 12, der bliver stk. 15, ændres »stk. 10« til: »stk. 13«.

21. I § 236, stk. 12, nr. 4, der bliver stk. 15, nr. 4, ændres »stk. 8 og« til: »stk. 11,«.

22. I § 236, stk. 12, der bliver stk. 15, indsættes efter nr. 4 som nyt nummer:

»5) tilladelser efter stk. 2, 3. pkt., herunder om indgivelse af ansøgning, vilkår for tilladelser og tilbagekaldelse af tilladelser, og«.

Nr. 5 bliver herefter nr. 6.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, foretages følgende ændringer:

§ 334. ---

Stk. 4. Salær og godtgørelse fastsættes af den ret, der har foretaget beskikkelsen. Hvis der er fastsat takster efter stk. 7, fastsættes salæret på baggrund af disse. Fastsættelsen af salær og godtgørelse sker ved særskilt beslutning samtidig med sagens eller retshandlingens afslutning.

1. I § 334, stk. 4, indsættes som 4. pkt.:

»Har den beskikkede advokat haft en samtale med forurettede i medfør § 741 c, stk. 4, 2. pkt., fastsættes det samlede salær og godtgørelse i umiddelbar forlængelse af samtalens afholdelse.«

2. Efter § 334 indsættes:

»§ 334 a. Der tilkommer den advokat, som forud for eventuel anmeldelse til politiet vejleder forurettede i sager om overtrædelse af straffelovens §§ 210 eller 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, eller § 232, et salær og eventuel godtgørelse, jf. § 741 a, stk. 4.

Stk. 2. Salær og eventuel godtgørelse fastsættes af retten i den kreds, hvor forbrydelsen er begået. Hvis der er fastsat takster efter § 334, stk. 7, fastsættes salæret på baggrund af disse. Fastsættelsen af salæret sker ved særskilt beslutning, når retten har modtaget oplysninger om samtalens varighed og indhold. § 334, stk. 5 og 6 finder tilsvarende anvendelse. Hvis advokaten efterfølgende beskikkes som advokat for forurettede, fastsættes det samlede salær og godtgørelse ved særskilt beslutning samtidig med sagens afslutning eller retshandlingens afslutning, jf. § 334, stk. 4.«

§ 389. ---

Stk. 3. Beslutning efter § 334, stk. 4, om salær, der er fastsat til højst 20.000 kr., kan ikke kæres. Procesbevillingsnævnet kan dog give tilladelse til kære, hvis særlige grunde taler derfor.

3. I § 389, stk. 3, indsættes efter »334, stk. 4«: »og § 334 a, stk. 2«.

§ 741 a. ---

Stk. 4. Når særlige omstændigheder taler for det, kan retten efter anmodning beskikke en advokat for den forurettede, selv om lovovertrædelsen ikke er omfattet af stk. 1.

Stk. 5. Er den forurettede afgået ved døden som følge af forbrydelsen, kan retten efter anmodning beskikke en advokat for den forurettedes nære pårørende, når særlige hensyn taler for det og betingelserne efter stk. 1, 2 eller 4 er opfyldt.

Stk. 6. Fremsætter den forurettede ikke begæring om beskikkelse af advokat, kan der efter politiets begæring beskikkes en advokat for den forurettede under efterforskningen. Det samme gælder, når der ikke sker beskikkelse efter stk. 2.

4. I § 741 a indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. I sager om overtrædelse af straffelovens §§ 210 eller 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, eller § 232, har den forurettede ret til en vederlagsfri samtale med en advokat forud for eventuel anmeldelse til politiet.«

Stk. 4-6 bliver herefter til stk. 5-7.

§ 741 c. ---

Stk. 4. Retten meddeler advokaten udskrift af dommen. Advokaten må ikke overlevere udskriften til den forurettede uden rettens samtykke.

5. I § 741 c, stk. 4, indsættes som 3. pkt.:

»I sager om overtrædelse af straffelovens §§ 210 eller 216-223, § 225, jf. §§ 216-223, eller § 232, har den for-

§ 799. Såfremt det er af afgørende betydning for efterforskningen, at ransagningen foretages, uden at den mistænkte eller andre gøres bekendt hermed, kan retten, hvis efterforskningen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 125 a, § 180, § 183, stk. 1 og 2, § 183 a, § 186, stk. 1, § 187, stk. 1, § 191, § 192 a, § 192 b, stk. 1-3, § 237, § 262 a, § 286, stk. 1, jf. § 276, § 286, stk. 1, jf. § 276 a, § 288 eller 289, ved kendelse træffe bestemmelse herom og om, at reglerne i § 798, stk. 2, 1.-4. pkt., og stk. 3, fraviges. Dette gælder dog ikke med hensyn til ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som nogen, der efter reglerne i § 170 er udelukket fra eller efter reglerne i § 172 er fritaget for at afgive forklaring som vidne i sagen, har rådighed over.

Stk. 2-3. ---

urettede ret til en vederlagsfri samtale med den beskikkede advokat efter sagens eller retshandlingens afslutning.«

6. I § 799 indsættes efter »§ 192 b, stk. 1-3,«: »§ 235,«.

§ 3

I lov om pas til danske statsborgere m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 76 af 19. januar 2017, som ændret ved § 2 i lov nr. 1542 af 18. december 2018, § 2 i lov nr. 167 af 29. februar 2020, § 4 i lov nr. 124 af 30. januar 2021 og § 2 i lov nr. 415 af 13. marts 2021, foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 b indsættes:

»§ 2 c. Politiet skal nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, hvis den pågældende er idømt et udrejseforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5. Inddragelsen sker for en periode, der svarer til perioden for udrejseforbuddet. Politiets afgørelse om at nægte at udstedet et pas kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Politiet kan udstede provisorisk pas til en person, der er meddelt tilladelse efter straffelovens § 236, stk. 2, 3. pkt.«